

Indhold

100 år med mod til at sætte kurs
Side 1

Stort tillykke med de 100 år, SSG!
Side 2-3

Strandrensningen 2016
En ny begyndelse!
Side 4-11

Alle veje fører til Solrød Strand
Side 12-19

Strandområdet før 1960
Side 20-25

100-årets flotteste Strandvej
Side 26-27

Borgmesterens hjørne
Side 28-29

Solrød Biogas
En rejse i grøn omstilling
Side 30-33

Min tid som formand
Side 34-37

Facebook og hjemmeside
Side 38-39

Kystsikring - ja, men hvordan?
Side 40-42

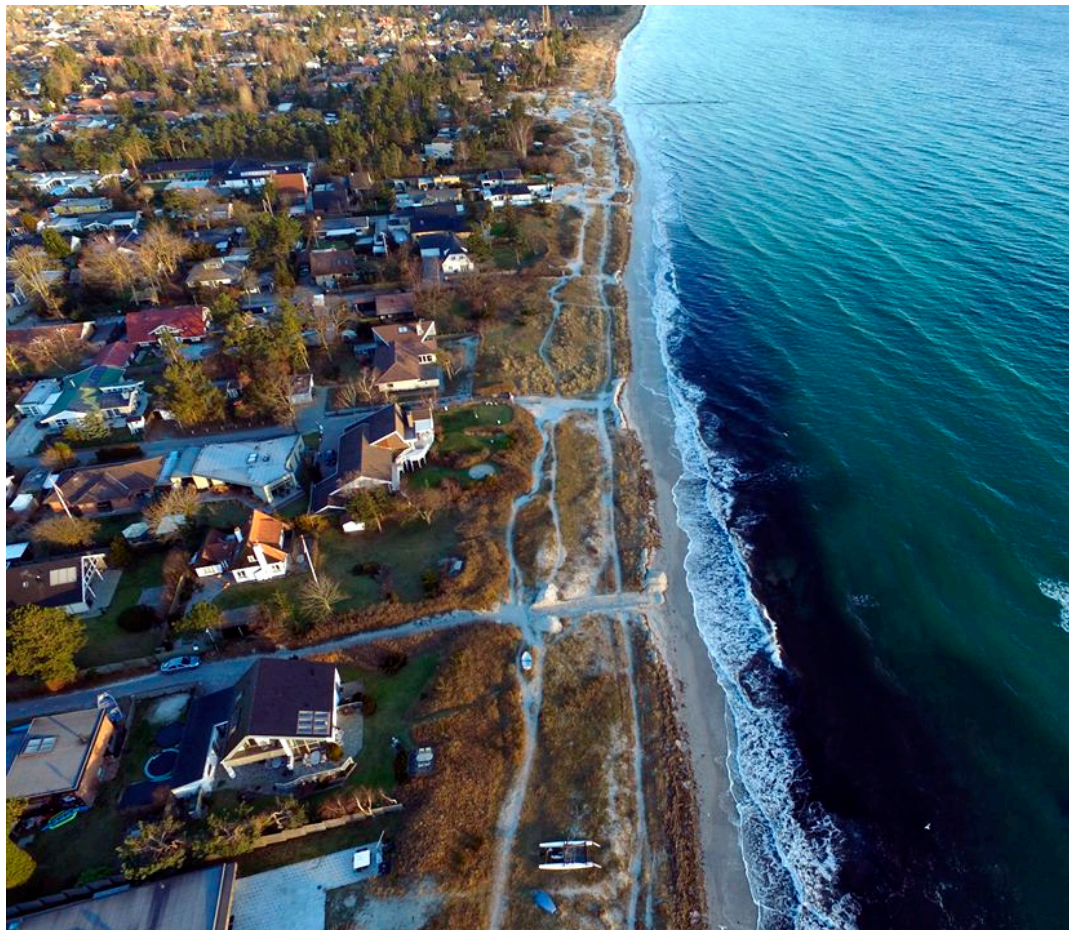
Lampesagen ...synes at have fundet et fornuftigt leje
Side 43-44

Pladser og handelsgade i konkret forandring
Side 45-46

Vores nye vartegn er klar til indvielse
Side 47-48

Vagtordningen
Laveste antal tyverier i mange år
Side 49-51

100 ÅR MED MOD TIL AT SÆTTE KURS

**INDKALDELSE TIL
GENERALFORSAMLING
28/3 2017 KL. 19.30,
EKSTRAORDINÆR
GENERALFORSAMLING
18/4 KL. 19.30
OG VEJLAUGSMØDE
23/11 KL. 19.30
Bagsiden**

Vores forening kan i år fejre **100 år som initiativtager og medspiller i Solrød Strands udvikling. Og 100 år har ikke sløvet eller trætet Solrød Strands Grundejerforening. Foreningen har lige fra stiftelsen den 17. juli 1917 og frem til i dag, med hjertet på rette sted, engageret og energisk spillet en central rolle i udviklingen af byen.**

En gang var det basale fornødenheder som veje, kloaker, el og sågar stiftelsen af Solrød Vandværk i 1934, som foreningen naturligt kastede sig over. I takt med udviklingen af den offentlige sektors omfang, levestand og ændrede behov handler initiativer og tiltag nu ofte i højere grad om re-

kreative aktiviteter og arealer, natur, kultur og et styrket byliv.

Det er historien om en forening, som har haft mod til at sætte kurs, når eller hvis der har manglet interesse, initiativ eller hjemmel fra myndigheder og i gennem et århundrede – på demokratisk vis – har påvirket de ydre rammer for livsudfoldelsen. Vejføringer, bebyggelsesgrad, oprettelse af servicefunktioner som vandforsyning, elforsyning, renovation, strandrensning, bylivsudvikling og mange andre ting, som allerede eller sidenhen har henhørt under den offentlige forvaltning. Hertil kommer så historiske byfester, sportsstævner og løb, samt kulturliv og nabohjælp

og vagtordninger blandt mange initiativer til glæde for medlemmerne.

Samarbejde og hjerteblod

Ofte er initiativer udfoldet i et uforligneligt samarbejde med politikere og forvaltning. Andre gange er bølgerne gået højt og retorikken strammet – det kan mærkes at der er hjerteblod på spil. Men uanset om tonen har været hjertelig eller undtagelsesvis skarp, så har målet altid været den bedst mulige udvikling for Solrød Strand som område, samt lysten og modet til at kæmpe for det. Det har foreningen heldigvis altid fornemmet en anerkendelse af.

fortsættes side 4...

CO₂

KLIMA-NEUTRAL TRYKSAG

STORT TILLYKKE

Af Niels Hörup, Borgmester

Tænk, hvad der kan ske på 100 år! I 1917 bestod Solrød først og fremmest af nogle enkelte landsbyer inde i landet og nogle af de allerførste sommerhuse i strandområdet ud mod Køge Bugt. Med årene fik flere og flere lyst til at bygge sommerhus, og langsomt spirede et bymiljø op i strandområdet.

Det var dog først med den statslige fingerplan i 60'erne og etableringen af Solrød Center og S-togslinjen i 70'erne, at udviklingen for alvor tog fart, og vi havde cirka 12.000 indbyggere i 1970. Derfra gik det hurtigt, og sidste år rundede vi borger nr. 22.000, hvoraf langt størstedelen bor i strandområdet.

Aktiv på mange fronter

Når man beskriver den historiske udvikling i Solrød og skal forsøge at forklare vores vækst, kan man ikke gøre det uden at inddrage Solrød Strands Grundejerforening. Foreningen blev stiftet i netop 1917 og har gennem de seneste 100 år været en af de vigtige kræfter bag udviklingen af strandområdet og af det Solrød, vi kender i dag.

Foreningen har gennem alle årene været en værdifuld, kritisk og konstruktiv samarbejdspartner for

byrådet i Solrød Kommune, og den har været aktiv i en lang række sager og projekter lige fra kampen mod forurening af Køge Bugt og etableringen af et renseanlæg til opstarten af vandværket, udviklingen af S-banen samt støj- og miljøsikring i forbindelse med motorvejen.

Solrød Strands Grundejerforening har også haft en stor andel i, at strandrensningen er kommet så godt op at køre, at der kan leveres over tusind ton tang og fedtemøg til Solrød Biogas hvert år fra 2016. Og foreningen har været en meget aktiv medspiller i forbindelse med udviklingen af en ny lokalplan for strandområdet og af helhedsplanen for Solrød Center.

I den forbindelse er det lidt pudsigt at tænke på, at den daværende formand for grundejerforeningen i starten af 70'erne var imod etableringen af Solrød Center. Ved indvielsen i november 1974 erkendte han dog, at det var en god idé.

Og senest har foreningen været med til at gøre et stort arbejde for at sikre vores borgere og deres værdier i forbindelse med stormfloden i begyndelsen af januar 2017.

Kritisk og konstruktiv

Det, der især kendetegner Solrød Strands Grundejerforening, er bestyrelsens konstruktive tilgang til samarbejdet. Det letteste er at brokke sig, sige nej og være kritisk uden at have noget bedre alternativ at tilbyde, men sådan er det ikke med grundejerforeningen. Her møder man i stedet pionér-ånd og engagement, og i byrådet sætter vi stor pris på den kritiske samarbejdspartner, foreningen er – også når vi er uenige... meget uenige.

Medlemmerne er gode til at udfordre byrådet og hjælper os med at træffe beslutninger på et bedre og mere kvalificeret grundlag. Ja, de holder os skarpe på alt lige fra byggesagsbehandling og strandrensning til kystsikring og byudvikling.

Så på vegne af byrådet i Solrød Kommune skal jeg – i anledning af grundejerforeningens 100 års jubilæum – overbringe ikke blot et stort tillykke, men også en dybfølt tak for den store og engagerede indsats.

Vi glæder os til at fortsætte samarbejde med jer! ■

MED DE 100 ÅR, SSG!

Dronningen åbner S-togslinien til Solrød i 1979.

STRANDRENSNINGEN 2016 - EN NY BEGYNDELSE!

Af Strandrenselauget

Strandrensningen i 2016 var på flere måder anderledes end rensningerne i de tidligere år:

Biogasanlægget kom i fuld drift, vi skiftede entreprenør, vi rensede hver uge fra maj til november, vores udgift til transport af tang og fedtemøg væk

fra stranden blev væsentligt reduceret, og naturen udfordrede os igen med nye tiltag.

Solrød Biogas

Da Solrød Biogas kom i fuld drift i foråret, fik vi mulighed for at køre tang og fedtemøg på dumper direkte fra stranden til biogasanlægget, uden at vi behøvede at oplagre fedtemøget midlertidigt til omlastning som vi har gjort de tidligere år, når

fedtemøget skulle transporteres videre på lastbil. Dumperne kan køre på stranden uden at ødelægge noget og uden at sidde fast i sandet, som en lastbil på stranden ville gøre.

Betingelser

Biogasanlægget har to betingelser for at kunne modtage fedtemøget: Indholdet af sand skal være mindre end 50%, og fedtemøget skal overholde

...fortsat fra forsiden

Tidligere borgmester Mogens Baltzer skrev således i forbindelse med foreningens 75 års jubilæum:

"På den anden side må jeg [...] indrømme, at den opgave som Grundejerforeningen har påtaget sig som inspirator, vagthund, igangsætter og kritiker har haft et glædeligt resultat".

På foreningens vegne skal der ved denne lejlighed lyde en stor tak til Solrøds politikere og forvaltning gennem tiderne for et gensidigt respektfuldt samarbejde og samtidig en forsikring om at foreningen også fremad være en værdig samarbejdspartner.

En lille vind af forandring

Foreningens vedtægter er stort set uændrede gennem de 100 år som nu er gået. Eller rettere Foreningens "Love" som det så formelt og tyngende hedder i teksten.

I jubilæumsåret har bestyrelsen besluttet på årets ordinære generalforsamling at foreslå en række ændringer og justeringer af vedtægterne, som sprogligt og praktisk har til formål at bringe disse på omgangshøjde med nutidens forhold.

Det er naturligvis respektindgydende, at foreslå ændringer til en gammel og velprøvet tekst, men som alle tidligere bestyrelser har vi modet til at sætte kursen, når vi finder det rigtigt.

Kurs mod nye mål

Solrød Strands Grundejerforening er områdets største interesseorganisation og kæmper for at gøre Solrød Strand til et endnu mere attraktivt sted at bo med rekreative og kvalitetsfyldte aktiviteter, arealer og natur. Det kræver stillingtagen, prioriteringer og valg – ofte efter grundige overvejelser. I de seneste år har byliv og byudvikling, nye lo-

kalplaner og kystsikring krævet arbejde og mod til at beslutte og sætte den kurs som bestyrelsen har fundet rigtig.

De kommende år vil bringe nye spørgsmål og valg og kalde på initiativer fra foreningen. Der skal derfor afslutningsvis udtrykkes en stor anerkendelse af de bestyrelsesmedlemmer som gør og har gjort de mange resultater gennem årene mulige, samt en tak de mange medlemmer som udtrykker støtte og bidrager til foreningens arbejde.

Med mod til at sætte kurs og støtte fra medlemmerne har Solrød Strand Grundejerforening i hvert fald 100 nye gode år i sig. ■

slambekendtgørelsen. Biogasanlægget kan i øvrigt modtage op til 7.000 tons tang og fedtemøg om året, hvis det ankommer løbende til anlægget. I 2016 har vi leveret ca. 1.200 tons, så der er plads til mere.

Sand og grænseværdier

Vores nye entreprenør, JFE A/S, var fra starten indstillet på at udvikle metoder til at opsamle fedtemøgget med et minimum af sand. Det lykkedes over al forventning. Mere om det senere.

Slambekendtgørelsen "fastsætter regler om, i hvilket omfang affald kan anvendes til jordbrugsformål, således at hensynet til miljøbeskyttelsen ikke tilsidesættes". Den fastsætter blandt andet grænseværdier for en lang række stoffer. Alle grænseværdier skal overholdes, hvis restproduktet fra biogasanlægget skal kunne bruges til landbrugsgødning. Tang og fedtemøg fra Køge Bugt overholder alle grænseværdier hele året med undtagelse af grænseværdien for tungmetallet Cadmium, der er naturligt forekommende i bugten. En del af forekomsten formodes at stamme fra kridtet i Stevns Klint.

Prøver

Vi tager prøver af fedtemøgget en gang om måneden, og prøverne analyseres af firmaet Eurofins Steins Laboratorium. Det gør vi, fordi vi ved, at indholdet af Cadmium varierer i løbet af året og er så højt om vinteren, at grænseværdien overskrides.

Når grænseværdien overskrides, typisk i oktober eller november, stopper vi strandrensningen, og når grænseværdien overholdes igen, typisk i maj, genoptager vi rensningen. Tidligere stoppede vi rensningen ved udgangen af september, fordi vi ikke kunne komme af med fedtemøgget til landbruget efter september. Det kan vi nu, til biogasanlægget, så derfor fortsætter vi indtil cadmiumindholdet bliver for højt.

Udvikling af rensemetoder

Fedtemøgget skulle fjernes fra stranden i 2016 som i de tidligere år. Det er omtrent det eneste, der var "som sædvanlig". Vores nye entreprenør kan rense kontinuerligt og har mulighed for at afprøve og bruge forskellige maskiner og redskaber. Årets opgave gik ud på at holde stranden fri for tang og fedtemøg i hele renseperioden og få kørt så meget som muligt til biogasanlægget. For at kunne det, skulle der udvikles metoder til rensningen, som vi ikke havde erfaringer med fra de tidligere år, hvor indholdet af sand ikke havde nogen betydning.

Et af de første forsøg med nye rensemetoder

Sandindholdet

Nu blev sandindholdet pludselig afgørende for kvaliteten af strandrensningen. Hvis vi kunne holde sandindholdet i det rensede materiale under 50% kunne det køres til biogasanlægget. Hvis vi kunne det med hovedparten af det oprensede materiale, kunne vi spare så meget på transporten, at vi havde råd til at rense stranden hver uge i hele renseperioden og samtidig udvide renseperioden i efteråret.

Vores håb var, at vi kunne opsamle mindst halvdel af fedtemøget med under 50% sand. Den anden halvdel ville vi dels køre til kommunens grenplads på Åsvej, hvor det bliver til Tryllemuld, dels køre det ud i vandet, når Åsvej ikke kunne tage mere.

Det viste sig, at vi i løbet af sommeren fik udviklet metoder, så vi fik samlet omkring 90% af fedtemøget op med under 50% sand, som dermed kunne køres direkte til biogasanlægget. Et resultat, der langt oversteg vores forventninger til det første år.

Forsøgene

I løbet af foråret brugte JFE A/S både store og små gummigeder, en gravko, en traktor med flere typer river, en strandrensemaskine og flere typer dumpere. Både gummigederne og gravkoen kunne arbejde med forskellige typer skovle, og altså samle fedtemøget op på forskellige måder. Den tekniske betegnelse for en gummiged er i øvrigt en Hjul-læsser

Det gik, som det går med forsøg. Nogle giver gode resultater og andre fungerer ikke. Det stod hurtigt klart, at gravkoen var for langsom, og at den lille gummiged var for lille til de store mængder fedtemøg. Gravkoen gav alligevel en fornemmelse af, hvordan vi kunne samle op uden sand. Den var monteret med en risteskovl, altså en skovl med tremmer, og når gravkoføreren samlede fedtemøg op i skovlen og skyllede det ved at ryste skovlen nede i vandet, så var der meget lidt sand tilbage. Men det tog altså for lang tid.

Resultatet i 2016

De bedste resultater får vi med den store gummiged med en tilpasset stor risteskovl, og det er sådan, vi planlægger at fortsætte. De dygtige førere af gummigeden kan samle det meste af fedtemøget op uden for meget sand. Stranden fra klitten til vandkanten kan efterfølgende renses helt med en traktor med en fintandet rive. Til sidst gattes stranden med en jernbjælke, der trækkes hen over sandet. I 2017 fortsætter vi med at udvikle metoder, så stranden kan blive helt fin og jævn, når vi har renset.

Bortkørslen

Bortkørslen fra stranden til enten biogasanlægget eller grenpladsen ved Åsvej foregik i starten med små dumpere. Vi kan kun komme væk fra stranden to steder. Ved Østre Strandvej og gennem Solrød Strandpark. I år har det meste af fedtemøget været

samlet nord for Østre Strandvej, så her har vi kørt væk det meste af sommeren.

De bedste resultater får vi med den store gummiged med en tilpasset stor risteskovl

Beboerne ved Østre Strandvej var noget generet af de mange små dumpere der kørte hele tiden. Vi skiftede derfor de små dumpere ud med en stor, der kunne køre med op til 15 tons ad gangen, og derfor ikke skulle køre så mange gange.

I alt har vi i år fjernet omkring 1.500 tons tang og fedtemøg fra stranden. Omkring 1.200 tons er kørt til biogasanlægget, resten er enten kørt til grenpladsen på Åsvej eller er blevet kørt ud i vandet igen.

Bunker

I løbet af i år er der drevet exceptionelt meget tang og fedtemøg ind på stranden. Vi har derfor været nødt til at samle det i bunker, dels for at afvande, og dels for at vi kan køre det væk på den store dumper. Når fedtemøget ligger i bunker er det let at se om der er lidt eller meget sand i bunkeren. Hvis den er sort, bliver den kørt til biogasanlægget, hvis den er hvid, er der for meget sand, og så bliver den kørt til Åsvej eller ud i vandet.

Vi startede med at køre de hvide bunker til Åsvej, og i løbet af sæsonen kørte vi lidt af bunkerne ud i vandet for at se, hvad der skete. Vores teori var, at sandet blev ude i vandet, og at fedtemøget kom ind igen, denne gang rensat for sand så det kunne køres i biogasanlægget. Det viste sig at holde stik, så sidst på sæsonen har vi kørt alle hvide bunker ud i

Sort bunke klar til biogasanlægget.

vandet igen. Dermed slipper vi for at køre bunker, der stort set kun indeholder sand, væk fra stranden.

Ålegræs

I begyndelsen af oktober havde vi stort set rensset hele stranden, da en østenkuling blæste meget store mængder grønt ålegræs ind på stranden. Det var kun ålegræs, ikke fedtemøg eller blæretang. Der var så meget, at et firma på Møn gerne ville hente det til brug ved restaurering af huse med tangtage på Læsø og til isolering. Desværre opdagede firmaet vores ålegræs for sent, så det var begyndt at rådne, inden de kunne nå at hente det. Ålegræsset kom i stedet i vores biogasanlæg, men nu ved vi til en anden gang, at noget af vores tang kan bruges til nyttige ting andre steder.

Mange fordele

Der er mange fordele ved at vi fjerner fedtemøget mm fra stranden. Det er klart, at det bliver rarere at opholde sig på stranden og bade, når det ikke skal

foregå gennem en bræmme af rådne fedtemøg. Vi "fjerner" også lugten, som jo går ud over mange mennesker i kystområdet, når der er pålandsvind, og der ligger rådne fedtemøg på stranden. I løbet af de 8 år vi har rensset, er vandkvaliteten også blevet forbedret, fordi vi fjerner de næringsstoffer, der kan få giftige alger til at blomstre op om sommeren.

Endelig er det selvfølgelig en meget stor fordel, at det meste af fedtemøget så bliver til grøn energi og varme i vores eget biogasanlæg, og dermed er med til at reducere Solrød Kommunes CO₂-udledning betragteligt.

Sådan begyndte vi

Der har altid været tang og fedtemøg i Køge Bugt. Nogle år meget og andre år mindre. Billedet af postkortet fra 1917, det år hvor Solrød Strands Grundejerforening blev dannet, viser, at der også for 100 år siden var fedtemøg på Solrød Strand.

Damer med hvide kjoler havde åbenbart ikke noget imod at ligge i fedtemøget dengang.

Gødning mm

I 1930'erne hentede bønderne sand og tang på stranden, og det var deres ret, at de måtte benytte Tangvej til transporten til og fra stranden. Billedet af Tangvej viser, at vejen blev benyttet flittigt.

Hjemme på bedriften blev sandet blandt andet brugt til at strø ud på de smattede steder i svinstien. Tangen brugtes til strøelse og til at gemme kartofler og roer i kuler, som med tangen nærmest blev superisoleret uden at hindre rodfrugterne i at kunne "ånde" og derved fordæres.

Landliggerne

Da sommerhusene blev mere almindelige i strandområdet, blev fedtemøget også et problem for landliggerne. Solrød Strands Grundejerforening opfordrede ligefrem landliggerne til at tage en tril-

lebør, en skovl og en rive og hente nogle børfulde fedtemøg på stranden. Det var gødning til køkkenhaven og så blev fedtemøgspøroblemet også løst, hvis tilstrækkelig mange gjorde det.

Hvis vores 1.500 tons fedtemøg i 2016 skulle hentes med trillebøre, kunne vi løse problemet med ca. 48.800 børfulde (hvis hver trillebørfuld er 35 kg).

Hvor havner fedtemøget

Strømforholdene i Køge Bugt bliver ændret, når der sker ændringer i bugten. Hundige Strandpark og Mosede Havn er et par af eksemplerne på ændringer, der også har ændret strømforholdene. Hvor meget det har påvirket mængden af fedtemøg på stranden i Solrød er ikke til at sige, men i de sidste år før årtusindskiftet blev problemet på Solrød Strand så stort, at Solrød Kommune begyndte at rense stranden, når det var slemt. Der blev brugt forskellige metoder, blandt andet blev fedtemøget gravet ned i sandet på stranden. Det var ikke så godt, for næringen i fedtemøget fik grønne planter til at gro i rækker på stranden, der hvor fedtemøget var gravet ned.

Slemt

I årene før 2008 var der store mængder fedtemøg på stranden om sommeren. Det lugtede fælt i hele strandområdet, og i perioder var badning kun mulig fra badebroerne. Det var klart, at noget måtte gøres, og i 2008 blev Strandenslauget dannet af Solrød Kommune og grundejerforeningerne Karlstrup Strands Grundejerforening, Solrød Strands Grundejerforening og Jersie Strands Grundejerforening.

Den eneste farbare vej var at genoptage de gamle dages bortkørsel fra stranden og kørsel til gødning i landbruget. Det lykkedes Strandenslauget at få aftaler med landmænd på Sjælland, som ville modtage fedtemøget, og i de følgende år blev stranden renset tre gange om året af vores entreprenør Finn Olsen A/S i Havdrup.

Fedtemøg til Biogas

Undervejs opstod ideen om, at vi ville kunne udnytte fedtemøget selv, hvis vi havde et biogasanlæg, og denne ide blev til virkelighed! Da biogasanlægget var køreklart i starten af 2016, kunne vi køre fedtemøg til anlægget. Nye metoder måtte udvikles, og vi skiftede entreprenør til JFE A/S, der kunne tilbyde at rense kontinuerligt hele renseperioden.

2016

Rensningen i 2016 har været over al forventning. Stranden har været ren det meste af sæsonen, der har ikke lugtet med undtagelse af en enkelt

Postkort 1917

Tangvej i 1930'erne. Se også Tangvej på side 43

Liv på en helt ren strand i sommeren 2016

renSTRANDløbet 2015

weekend, hvor vi ikke nåede at fjerne det hele. Hovedparten af fedtemøget, 1.234 tons, er kørt til biogasanlægget, og samarbejdet med JFE A/S har været forbilledligt. Alt i alt lover det godt for de kommende somre på Solrød Strand.

Økonomi

Solrød Kommune betaler 400.000 kr. til driften om året, og de tre grundejerforeningers medlemmer betaler i alt 425.000 kr. I 2016 fik vi desuden 25.000 kr. af Solrød Center. Tusind tak til Solrød Center for donationen, der hjalp os til at komme fint igennem strandrensningen i 2016.

Sommeren 2013 var speciel. Vejret var fantastisk, vi havde næsten 3 måneder med strandvejr. Vi havde planlagt 3 rensninger, og som noget nyt i 2013 også i juli måned. Men maj måneds første strandrensning bød på overvældende store mængder tang, der var skyllet ind i løbet af vinteren. Det drænedes vores budget, så kassen var tom efter denne rensning.

Strandrenselauget ansøgte Annie og Otto Johs. Detlefs' Fonde – OJD om penge til rensningerne resten af 2013, og vi modtog en meget flot dona-

tion på 250.000 kr. fra fonden. Det takker vi mange gange for. Det var penge som gjorde det muligt at opretholde en fin strand hele sommeren, helt uden lugtgener.

Også i 2014 var Strandrenselaugets kasse ved at løbe tør for penge. Igen fik vi hjælp, denne gang af vores daværende strandrenseentreprenør Finn Olsen A/S VVS i Havdrup, der klarede den anden strandrensning som sponsorrensning. Denne rensning reddede resten af 2014-badesæsonen. Tusind tak til Finn Olsen A/S VVS.

I årenes løb har vi desuden afviklet renSTRANDløbet og udgivet renSTRANDavisen nogle gange. Både løbene og aviserne har givet et fint overskud, som jo både blev betalt af løberne og af sponsorerne.

Strandrensningen i Solrød er blevet et fælles hjer-tebarn for kommunen, grundejerforeningernes medlemmer og firmaer i kommunen. Vi går de næste sæsoner i møde med store forventninger om den rene strand i badesæsonen, og en næsten ren strand i vinterhalvåret.

Se mere

Strandrenselauget orienterer løbende om rensning på foreningens hjemmeside www.ssgsolrod.dk, hvor der nederst på forsiden er et direkte link til Strandrenselaugets Facebookside. ■

ALLE VEJE FØRER TIL SOLRØD STRAND

Af Kjeld Ejdorf

Få steder ved Køge Bugt har landskabet været mere påvirket af trafik gennem ti-
derne end lige netop Solrød Strand. De fle-
ste trafiklinier er her endnu, men har fået
en voldsom opdatering undervejs, fra de
første hjulspor til 2 x jernbaner og 8 vogn-
baner på motorvejen. En velsignet rigdom
af vej- og togforbindelser, som ejendoms-
mæglere er så glade for. Det er centralt at
bo i Solrød Strand.

Først kom naturen, og så kom menneskene. Og da de første solrødder nåede frem til vore breddegrader, fik de noget af et kulturchok. Der var ingen stier og veje, ingen indkøbscentre og ødelagte kundevogne, ingen lokalplaner, ingen byggetilladelser, ingen affaldsordninger eller klimatilpasning. Alt sammen skulle oldtidens folk selv finde ud af.

Arkæologerne mener, at de tidligere så mange gravhøje i en langstrakt klynge mellem Karlstrup og Solrød antyder et vejforløb. Højene fra bronzealderen blev anlagt, hvor den stedlige slægt havde sin rod. Højene var en manifestation af slægtens

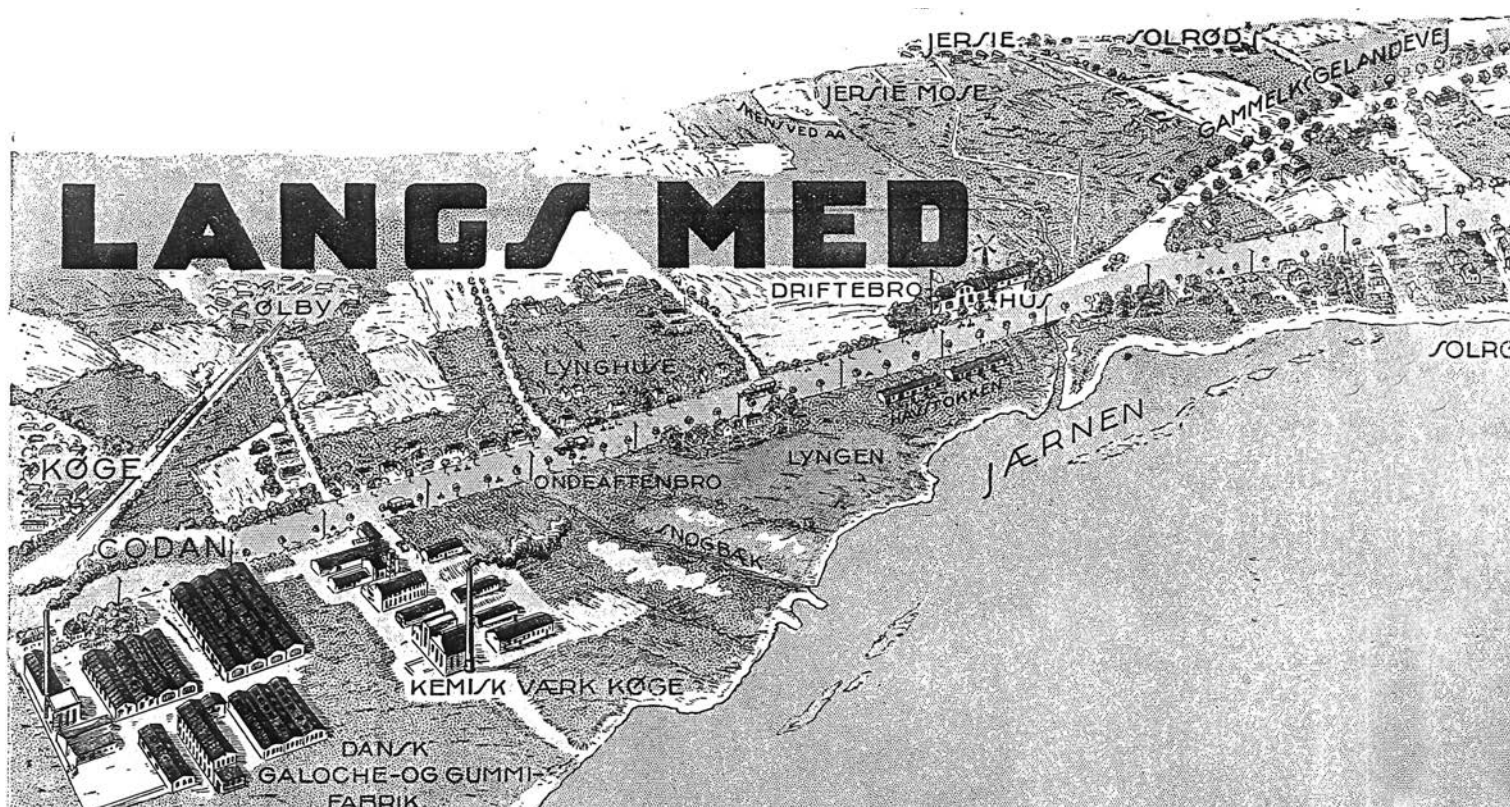
interesser, så vejfarende aldrig kunne være i tvivl. Højene blev tydelige landskabelige pejlemærker. Veje var det naturligvis ikke i vor moderne betydning. Ingen var dog i tvivl om, at her var vejen fra den ene landsby til den anden. Veje og stier var en

nødvendighed for at komme rundt i landskabet og opretholde den sociale kontakt mellem folk.

Det hed i en antikvarisk beretning i 1876, at "Solrød Sogn er temmelig rigt paa gravhøje, fra hvilke der er en vid udsigt over det flade jordsmon; nu er

Oldtidsgravhøj i Karlstrup udgravet i 1970 inden Cementfabrikken udvidede hvor højen lå.

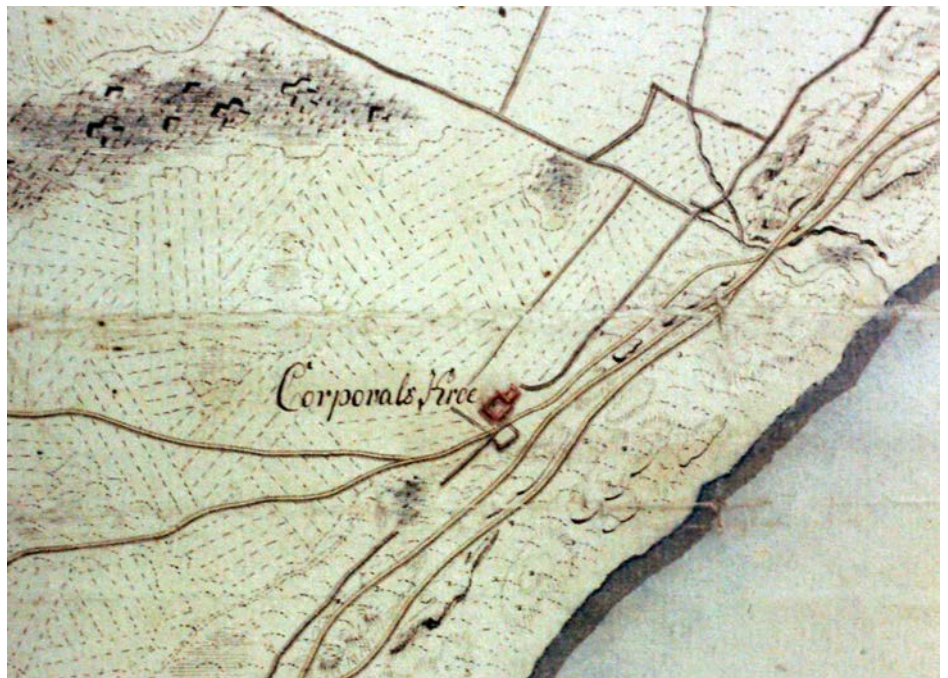
de dog til dels sløjfede eller beskadigede". Efterhånden som overtroen forsvandt på landet gik det stærkt med at sløjfe højene, der også lå i vejen for landbruget.

Godaftenkroen

Men det gik alligevel fremad for samfundet. Købstæder opstod med hovedstadens behov for varer og tjenesteydelser. I middelalderen opstod vel egentlige hjulspor nær stranden, hvor datidens færdsel sled sig ned i det sandede underlag. Rigtige veje var der stadig ikke tale om. For at tilgodese denne stræknings behov gav kongemagten tilladelse til kroer med bevilling til udskænkning af øl og brændevin.

En god tår kunne nok behøves efter timer i det vind-åbne landskab. Det gjaldt både kørende og gående trafik. Kongen med følge, kareter og postryttere sås jævnligt på landevejen til Køge. Den anden vej vandrede kvæg i flokke med studedrivere og handelsfolk. Det tog sin tid. Det hed sig at «sandet kunne presse sveden af hestene, endog i fodgang for en tom vogn».

I Trylleskoven ses stadig flere hjulveje, som har tjent til bedste for de vejfarende. Den første kro kaldtes Godaftenkroen og lå ved Karlstrup Strandvej, hvor Cementvejen munder ud i en rundkørsel. Senere fik den navnet Korporalskroen, der ved nedlæggelsen af de oldgamle hjulspor flyttedes op

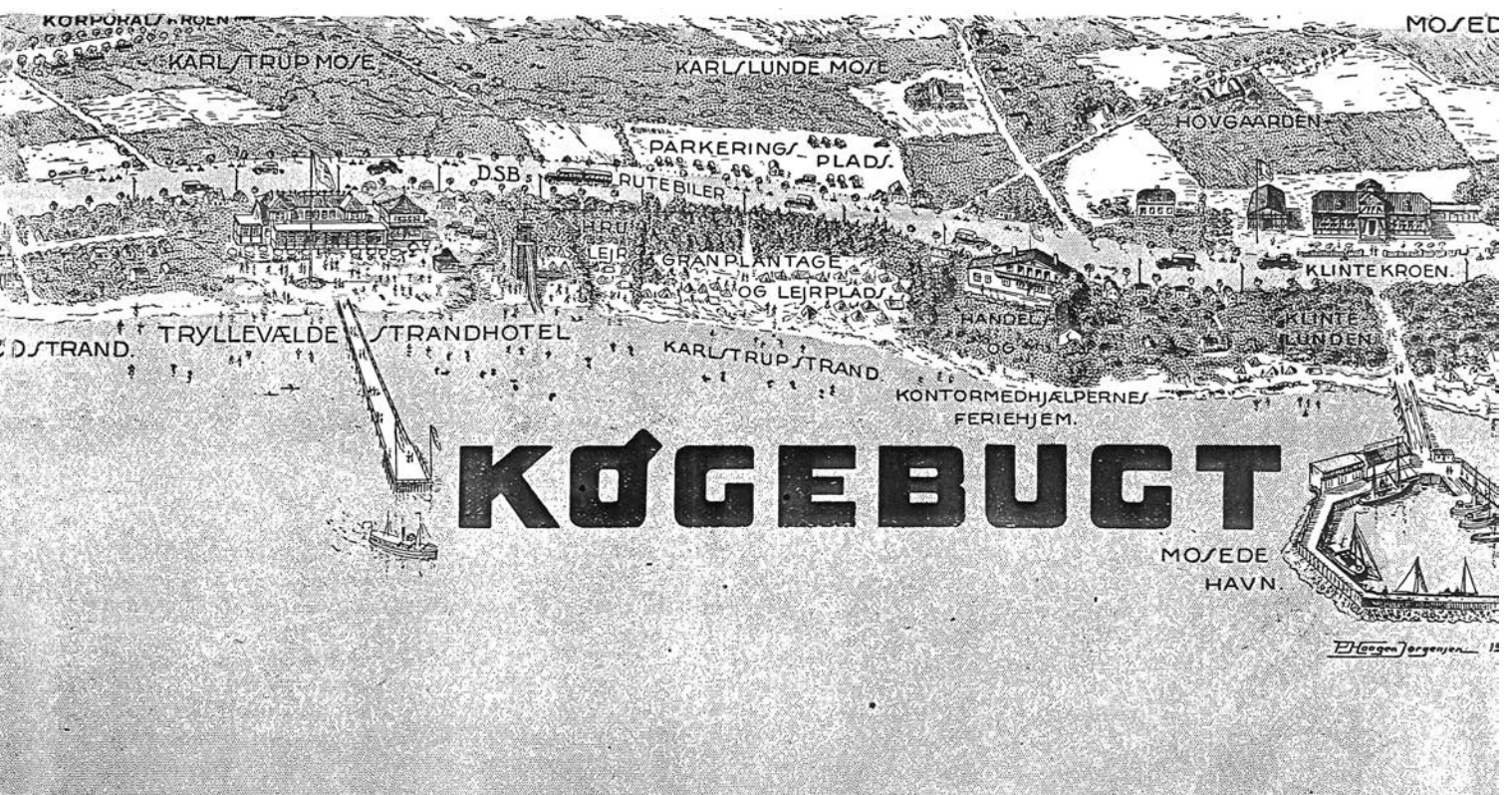

Korporalskroen ca. 1780 med de sandede hjulspor

til den nyanlagte Tåstrupvej, hvor den stadig betjener sit publikum. «Drik aldrig vand» formaner gæsterne ved indgangen. Men der er i øvrigt ingen drikketvang.

Dengang var der en vis skepsis over for kroholdet, idet både vejfarende og stratenrøvere færdedes på

de samme strækninger. Nogen lokal drikkædighed førte det gerne med sig, selv om kroerne var forbeholdt farende gæster. Hjulsporene var trods deres mangler en yderst vigtig forbindelse på Sjælland. Her fik de vejfarende også mulighed for at skifte heste. Det var datidens svar på vor tids moderne rasteplasser langs motorvejene.

En dag i sommeren 1772 rejste søofficer Peter Schiønning med postvogn til København fra Langebæk i Sydsjælland. kl. 3,30 om morgenen. I Vindbyholt skiftede de heste, forbi Fakse, nye heste i Karise Kro og nåede Køge om eftermiddagen kl. 13,45. Efter en middag i byen forlod de Køge kl. 16,30 passerede Skillingskroen, Korporalskroen, Lopholm kro, Køge Kro på Greve Strand, og han nåede København om aftenen kl. 20,30 i god behold og med 15 rigsdaler i rejseudgifter. En ganske god præstation dengang.

Tåstrupvejen

Næste gang blev det Tåstrupvejens tur. En moderne funderet landevej i 1786 anlagt snorlige på lange stræk, projekteret af franske vejingeniører efter datidens bedste erfaringer. Den løb fra Klovtoftekrydset i Tåstrup til Skillingskroen ved Driftebrogård på Ølsemagle Strand, hvor der allerede var den gamle landevej videre til Køge. Vejvæsenet blev underlagt militærets myndighed. Udgifterne og arbejdet blev tørret af på egnens fæstebønder i form af pligtarbejde, mens der hver anden mil blev bygget et bomhus.

En forpagter af bomhuset kunne nu med loven i ryggen kræve betaling for passage af vogne og ridende folk. I Solrød lå bomhuset syd for Firemillestenen nær Firemillegården. Det næste bomhus lå en mil længere fremme på Ølsemagle Strand. Her har vi yderligere en kro i nærheden kaldet Skillingskroen. Bompengene var noget nyt og skulle

dække udgifterne til vejens vedligeholdelse. Taksten var med faste priser, og for en almindelig hestevogn eller hest var betalingen 1 skilling. En karet med 6 eller flere heste kostede 8 skilling. Ikke

Dagvognen, datidens transportmiddel.

just en populær opkrævning. Havde bonden fire får kunne han dog nøjes med ½ skilling. Ved Folketællingen 1845 bebos bomhuset af bomforpagter og enke Mette Larsdatter og to yngre mandlige medhjælpere.

Private rejsende kunne age med dagvognen, og i 'den Kongelige Høje Generaldirektions instruks' fra 1831 afgår dagvognen fra København mandag og torsdag formiddag kl. 9 og indtræffer i Køge om eftermiddagen kl. 3.

Efter anlægget af Tåstrupvejen vovede en ensom vandrer sig ud på en nostalgisk fodrejse fra Køben-

havn til Køge i 1805. Vejen fra Køge Kro til Solrød Strand beskrev han i dystre vendinger: *Med 1000 hjulspor og vildførende for at træffe et par af de bedste, når man vil rejse denne ellers unødvendige vej.* Ja sikke dog en gang udkantsdanmark.

Den gamle landevej med hjulsporene ved stranden blev nedlagt og der blev gjort alt for at hindre de vejfarende i at benytte de gamle spor som smutveje og slippe for bomhuset. Efterhånden forsvandt de upopulære bompengene, idet amterne overtog vejene.

I 1857 blev der givet fri næringsret og ret til handel efter nye meget lempede regler.

Der kom mere dynamik i samfundet med flere handlende og nye ideer end tidligere. En overraskende "fugleflugtslinie" kan nævnes her. I Tåstrup importerede man en overgang polske gæs, som blev udsolgt i Køge. Herfra vandrede de til Tåstrup, hvor de magre gæs blev sat ud til opfodning på enge og stubmarker, for endelig at blive solgt i København til Mortens aften. Der var engang tale om 365 gæs. Noget af en bedrift at passe.

Groots Strandbad

Trangen efter den tabte natur drev københavnernes, altså dem der havde råd, til den frie natur ved Køge Bugt. Enkelte grunde blev udstykket ved stranden omkring århundredeskiftet. På Karlslunde Strand forsøgte de nye grundejere at forhindre færdsel over deres grundstykker med hjælp af pigtråd, hvor den ældgamle vej havde været. Den blev klippet

Er du træt af støv, huller og vand på vejen?

Veje skal vedligeholdes. Hvis man ikke gør noget ved det, kan det blive en dyr affære.

- En overfladebehandling forlænger vejens levetid og er ikke nær så omkostningskrævende, som en hel ny asfalt.
- Overfladebehandling er en fast belægning der ser naturlig ud.
- Kan udlægges både på grus og asfalt.

lige så hurtigt som den kom op. Til sidst fastslog retten, at vejen skulle være der. Mon ikke der var en tendens til, at man gerne ville have sit paradys for sig selv, lige som senere uvedkommende ikke så godt tålte på arealer med egen strandret?

På Solrød Strand klarede grosserer Groot at tilgodese begge kategorier. Han byggede sommerhus her i 1911, og dertil ved hjælp af et nyt interessentskab lod opføre flere pavilloner til udlejning og sommerpension. Det blev til Solrød Strandbad. Så var strandretten sikret under kontrollerede former og fornuftige indtægter. Turismen var for alvor på vej, og selv verdenskrigen med stram økonomi, med minesprængninger og flådeøvelser i Køge Bugt, kunne ikke røkke ved udviklingen.

Cordosa kørte råddent

Danmarks første bilulykke med dødelig udgang fandt sted på Tåstrupvejen i Jersie den 15. juni

Betonvejen ved Solrød Strandbad

1911. I en kurve på landevejen tørnede Harry Cordosas hurtige væddeløbsbil mod et træ, så de 4 passagerer blev slynget ud af bilen. Heri

befandt sig Cordosa bag rattet og ved siden af sin chauffør, samt to kvinder som han havde samlet op i København. Den ene kvinde døde kort efter ulykken.

Sagen vakte berettiget opsigt dengang. Cordosa havde ikke kørekort, og efter ulykken virkede han mærkelig ubekymret for den ene hårdt sårede kvinde. Bilen var en ny væddeløbsvogn til 125.000 kr. med

en topfart på 125 km i timen, men i avisreferater blev farten anslået til 70-80 km i timen. Ugen efter havde Cordosa uforknyttet købt en ny bil. Cordosa og hans familie havde dengang et børsmæglerfirma, der svindlere og bedrog folk efter alle kunstens regler. Sagen overskyggede hurtigt dødsulykken. Harry Cordosa og hans far blev senere dømt henholdsvis 3 års og 1½ års fængsel.

I den folkelige bevidsthed kom stedet til at hedde Cordosasvinget. Der foreligger to udgaver af ulykkesstedet, nemlig på Tåstrupvejen, hvor kommunen for nogle år siden rettede vejen ud for at tilslutte med den nuværende Cordozavej. (PS. Han hed Cordosa med et s). Og ifølge den anden udgave skulle stedet have været det noget skarpere sving ved den gamle Tåstrupvejs udmunding ved Holmehus.

Jernbanen til Køge

Det blev jernbanen, der løb af med sejren i 1800-tallet. Banens transportevne og pålidelighed

Solrød Strandbad. Annonce 1927

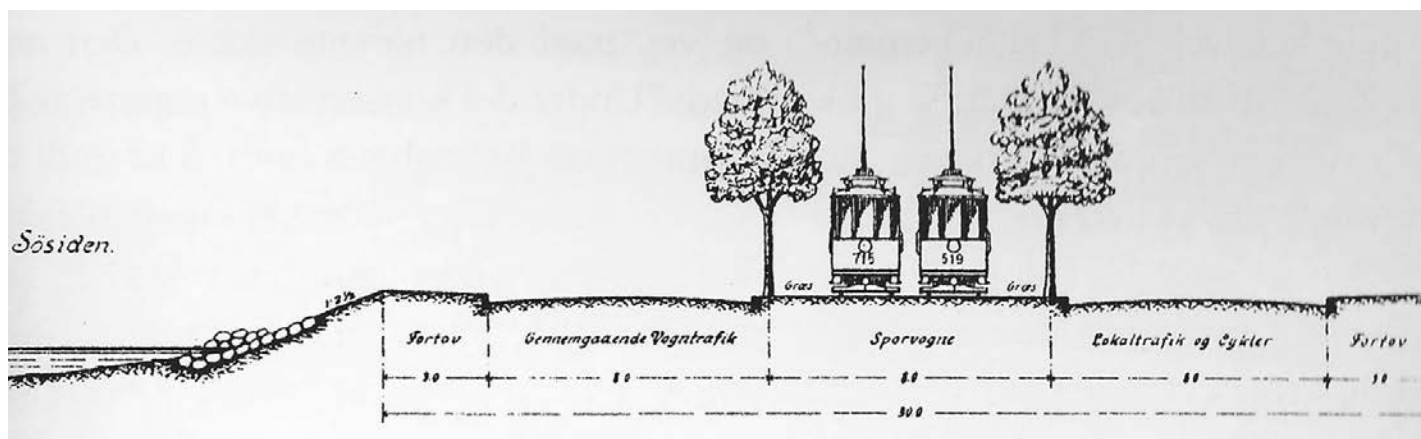
...prøv at gå hen og se Duevej,
Peyronsvej og Stigårdsvej.

Ring til os
på 6444 2533
og få et godt tilbud

DOB I/S
Dansk Overfladebehandling

KVALITET - OG TID TIL OMHU

DANSK OVERFLADEBEHANDLING I/S
Rugårdsvej 206 5464 Brendstrup
Tel. 6444 2533 dob.dk

Forslaget om jernbane i 1922: Sporvogne i eget Tracé. Med allétræer og fin udsigt til Køge bugt.

var større, men den var naturligvis også dyrere at anlægge. Det var her myndighederne fik kolde fødder. Der havde været mange tilløb til løsninger for at råde bod på transportbehovet ved Køge Bugt. De første ideer til fugleflugtslinjen kan allerede dateres tilbage til den juni 1863, da den kongelige danske bygmester G.V.A. Kröhnke fremsatte et meget realistisk projekt for en jernbane og vejforbindelse fra København til Hamborg over Køge og Rødby. Rigsdagen overvejede at give koncession til jernbanen. Måske faldt idéen pga. den ufredelige situation med Tyskland?

I 1867 foreslår d-herrer English og Hansen en smalsporet letbane med stationer bl.a. i Hundige, Karlstrup, Køge osv. til Vordingborg. Det skulle i så fald blive med tog flere gange om dagen med en 35-40 km i timen inkl. stop på stationerne. Hvis damer og ikke-rygere ville foretrække 1. klasses kupéer, kunne man nøjes med 2 vognklasser og billigere projektet.

Det blev nu *Sydbanen* Roskilde til Køge med station i Havdrup, der trak det længste strå i 1870. Til glæde senere for mange landliggere på Solrød Strand.

Jernbanen direkte til Køge får ellers mange stærke tilkendegivelser i Køge Avis i 1891. Handel og friske varer til Hovedstaden ville gavne indbyggerne, priserne, og banen skulle føres gennem et let terræn, og det ville resultere i en værdiforøgelse for egnen og landet som helhed. Også turismen ville få gavn af banen. Avisen giver den hele armen: "Vi har en storpolitisk vejrhane, der render hele kompasset rundt og ikke bekymrer sig for sin kreds". Avisen gav Køges valgte repræsentant til Rigsdagen en ordentlig afklapsning. Banen kom ikke denne gang - eller de næste.

1903 foreslås i Roskilde Amts årbog, at en kystbane fra København til Køge i høj grad ville afhjælpe afsætningsforholdene for Karlstrup Kalkværk, som vi i dag kender under navnet Karlstrup Sø. Kalk-

værkets hestekøretøjer kørte dengang med den brændte kalk til København via Tåstrup. Ud den ene dag og hjem den næste. Kalkværkets ejer lod i 1896 forstå, at den brændte kalk skulle udskibes ved stranden. Ejeren kom nok på bedre tanker.

Kalkværket

Kalkværkets efterfølger *Aalborg Portland Cementfabrikker* stoppede som bekendt kalkbrydningen i 1975 og efterlod et mægtigt krater i landskabet med en stor sø af naturmæssig interesse.

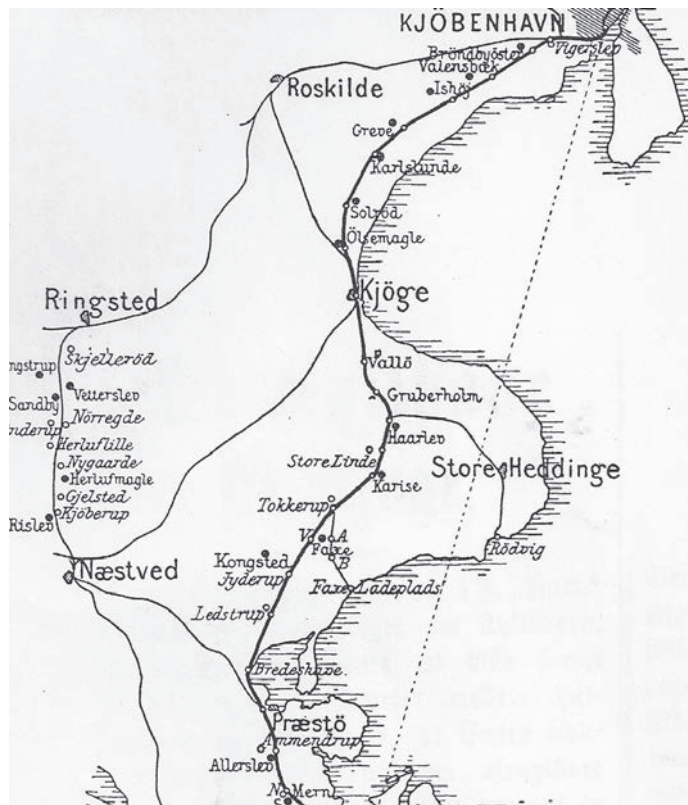
Karlstrup Kalkværk fik kort før den 1. Verdenskrig en kortvarig konkurrence af en tipvognsbane, der gik fra Nidogårdens kalkbrud til Solrød Strand, hvor en 260 meter lang træbro ud fra stranden var anløbsplads for skibenes afhentning af kalk. Da krigen kom, blev den lukket på forlangende af Generalstaben. Nidogårdens ejer N. Hansen anmodede derfor høfligst jernbanekommissionen om at se på linieføringen, fordi situationen havde været til ugunst for kalkbruddet. Vejen *Ved volden* er et af de få historiske minder i Solrød om kalktransporten fra dengang.

Jernbane - Landevej

Det blev et sendrægtigt "kapløb" mellem jernbane og landevej. I 1920 udkom en betænkning om en jernbane fra Vigerslev til Køge. Vigerslev ville så blive det nye trafikale knudepunkt. Det viste sig, at kommissionen så sandelig havde besøgt Solrød Strand og var kommet hjem med gunstige indtryk. Det hedder sig, at kysten ud for Solrød og Karlstrup er begunstiget med en flad, frisk strand med omtrent ren sandbund på henimod 5 km's længde. På den sydlige del af Solrød er opført ikke få sommerhuse i en spredt, uregelmæssig bebyggelse. Den nordligste del er beplantet med bjergfyr (nuværende Trylleskoven), mens resten ligger hen som hede. Med rimelig bekostning kunne egnede arealer herude omdannes til en strandpark, der bliver belig-

Skinnevej til stranden. Solrød center ligger nu mellem Strandbo og Solrød Bæk. Strandbo lå ved den nuværende nordlige del af Tværvej

Fugleflugtslinien 1907.
Udsnit

gende i nær forbindelse med den foreslåede station Jernen.

Ramsø-Tune herreders landboforening havde dog forinden i 1901 plæderet for at en ny jernbane skulle så vidt muligt gå tæt forbi kirkebyerne, f.eks. Karlstrup, Solrød og Jersie. Blev jernbanen trukket ned mod stranden og især *på stranden*, ville det blot være en sommerbane uden synderlig interesse for egnen og uden transportindtægter for Staten. Flere mindretalserklæringer for banens forløb snart

her og snart der og helst slet ikke dér, viser hvor meget der stod på spil ved Køge Bugt.

Ny vej eller ny jernbane?

Hele tiden spøjte det med planer om en moderne vej og en jernbane fra hovedstaden til Køge. Som f.eks. i 1905, da en ny kommission foreslår banen til Køge. Militæret anså dog en jernbane for ret sårbar, fordi den kunne beskydes ude fra bugten. Banen krævede også tilskud fra de berørte kommuner, der sikkert kunne høste store fordele af anlægget

ved nye stationsbyer og salg af grunde. Jernbanen ville desuden aflaste den eksisterende strækning mellem København og Roskilde og derved overflødiggøre et tredje spor. Det lyder lidt som begrundelsen for den spritnye jernbane mellem Ringsted og København, som skulle overflødiggøre det femte spor mellem byerne. Der kan man bare se, hvordan fortiden griber ind i fremtiden.

Flere sogne ønsker dog banen om ikke hen hvor peberet gror, så dog så langt ind i landet som muligt, så landsbyerne kan få glæde af banen og ikke langs stranden. Men nej.

Københavnerne kommer

Når feriefolket for 100 år siden skulle til Solrød Strand blev det i stedet via Havdrup Station, og derfra med hestevogn. Den nødvendige vej til stranden fik i sommeren 1912 en konkurrent af rutebilmationeren Bil-Peter alias Jens Peter Petersen, der etablerede en busrute mellem Taastrup Station og Solrød Strand med nødvendige stoppesteder undervejs. Han blev også medstifter af Grenå-

Strandgrunde ved Køge Bugt.
2 Grunde à ca. 2 Tdr. Land, god Strandfacade, Pris 20 Øre Kv.-Alen. Smaa Grunde fra 1500 Kv.-Alen til Priser fra 25 Øre Kv.-Alen. Hvem, som endnu til de billige Priser vil sikre sig en Strandgrund med Ret til den fine Badestrand udfor Solrød, bedes henvende sig til mig. Anvises daglig af L. H. Andersen, Lynghytten, Solrød Strand, ved Strandvejen. Nærmere ved Telt. Tag 874 X. Automobil fra Taastrup Hverdag Kl. 8,55, Søndag Kl. 10,15.

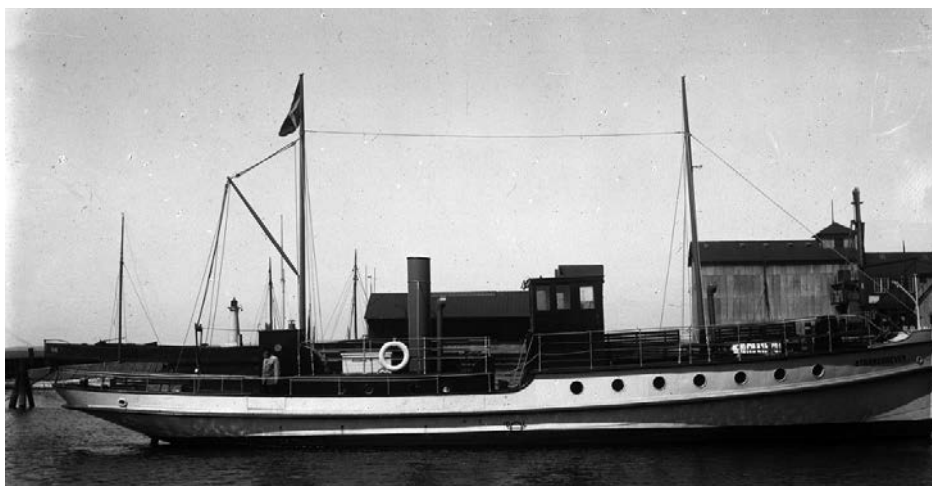
Annonce 1915 fra Berlinske med
dagens favorable tilbud

Det handler om tryghed

Byggeplads sikring • Alarm og video overvågning
Portvagt • Servicevagt • Alarmpatrulje

Tlf: 7070 1608 • gps-security.dk

Strandgreven 1928

Hundested færgerne. Han havde i sine yngre dage fået forstand på trafikforhold, fordi han havde arbejdet som sporvognskonduktør i USA.

Samme entreprenante herre satte senere et nyt skib i søen i sommertiden, nemlig udflygtsbåden *Klin-tekongen* mellem Langebro og Køge, med landgang på Greve Strand, Karlstrup Strandpark ved Hotel Tryllevælde, inden skibet lagde ind i Køge Havn.

Senere kom andre skibe til som *Asger Ryg* og *Strandgreven*. Sejladsen fra Langebro til Tryllevældes lange anløbsbro kunne klares ifølge ruteplanen på 2½ time. Bil-Peter var klar over, at et skib kunne tage mange flere passagerer end en rutebil. Vind og vejr kunne imidlertid drille, så undertiden bød

sejladsen på grundstødninger tæt under land eller endog aflysning. Selv om skibet havde hyggelige saloner med restaurant og fine udsigter over bugtens bølgegang, så mistede skibsturismen sin berettigelse, da landevejen 1935 til sidst nåede frem fra hovedstaden helt til Solrød Strand. Ja, Solrød Strand har aldrig været havnevenlig, ellers havde vor egn nok set anderledes ud i dag.

Betonvejen

Nu kunne københavnernes selv klare ærterne. Betonvejen blev naturligvis en kæmpe succes, og i dagens anledning skrev den kendte roskilde-historiker Arthur Fang en jublende hyldest for fremtiden.

"Københavns erobring af den nye strand er et strålende eventyr. Hvor der for ikke ret mange år siden

var øde og uvejsomme sandstrækninger, bølger livet nu under højtryk. Villa ligger ved villa. Rækker af små træhuse marcherer gennem plantagerne langs sidevejene ned til strandbredden. Hvide teltbyer flammer over åndehullernes grønne flader. Hoteller, restauranter, konditorier, isboder, butikker, kiosker - et sprænglevende nybyggerland. Sollandet, sommerlandet for titusinder af storbyens beboere. Ad betonbanen går bilernes susende tog, mens cyklernes tusinder stimer ad stierne".

Fang lod følelserne få frit løb. Politiken skrev i 1931 om betonvejens velsignelser i Greve, at det ukontrollerede lejrliv i teltbyer med lidt for frie forhold for gæsterne nu blev afløst af ukontrollerede sommerhusudstyknings.

Egnsplan i stedet for byggerædsler

Det sete afhænger som bekendt af øjnene. Et par år senere skriver redaktør Carl A. Andersen knapt så begejstret, at tidligere smukke planer om vejens forløb og udformning, og befolkningens adgang til stranden og retten til badning *ikke* blev opfyldt. Nu var der mest kun "fluepapirer" til københavnernes. Efterhånden var selv grunde *uden* strandret steget voldsomt i pris. I ly af utilstrækkelig lovgivning boltrede spekulanterne sig. Vi kan gennemføre en ny egnsplan for hele området foreslår Andersen. Så kan vi også bremse de byggerædsler á la negerlandsby, som nu dominerer. Vi kan skabe et friluftselldorado lige uden for byens porte. Han fandt dog enkelte lyspunkter som Trylleskoven, fredet 1928 af Carlsen-Langes legatstiftelse, og Stauings Ø i 1941.

Rutebiler og jernbane

DSB gik ind i rutebilkørsel på den nye betonvej og dertil stoppesteder med nummer. Efterhånden steg passagertallet, så DSB indsatte både sættevognsbusser "Røde Orm" fra 1947 og dobbeltdækkere i 1949, der dog ikke holdt i det lange løb. Men det smagte lidt af storby, dengang Røde Orm eller dobbeltdækkere á la London rullede på landevejen til Køge, og i 1951 fik ruten sit så bekendte nummer 121. HT overtog senere busdriften, og fik som opgave at samordne bus- og jernbanedrift på Sjælland. Når sneen generer denne vigtige trafik, er pendlere nok ligeglade med ejerskabet, om det så er DSB, Arriva, Movia, Banestyrelsen eller hvem der nu har fået ansvaret. Fred være med dem. Det sidste var en privat bemærkning.

Østsjællands Folkeblad skrev i 1962 med stor optimisme, at en fremtidig jernbane til Køge vil overflødigdgøre bilkørsel til København. En DSB-artikler kalder forbindelsen fra Køge helt ind til S-togsnettet for «kiss-and-drive». Når toget kommer, vil beboerne sjældent tage bilen postuleres det. I

Solrød Strands Grundejerforenings kort over sommerhusene.

Rutchebanen ved Tryllevælde Badehotel ca. 1930-1940

Tryllevælde Badehotel 1925-1935

stedet vil husets frue køre sin mand til stationen, kysse ham farvel og køre hjem for at køre børnene i skole. Men måske blev der kysset for lidt?

Den Gode Dags Bro

Togforbindelsen fra København blev udbygget i flere etaper, først Vallensbæk i 1972, så Hundige 1976, Solrød 1979 og endelig – endelig nåede banen til Køge i 1983. Jernbanedrømmen varede over 100 år. Ringen var sluttet. Den gamle talemåde på hedebo-egnen: *Jeg kommer når jeg kan passede i hvert fald denne gang.*

Endnu en gang måtte Dronning Margrethe indvie et stykke S-togsline. Jernbanen gik på en høj bro over Skensved å mellem Solrød og Køge. Og nu blev en for længst glemt historie om Kong Christian den IV bragt til torvs. En efterårsaften var kong Christian IV på vej til Køge og passerede Snogebækken på Ølsemagle Strand. Den kongelige karosse væltede i bækken, og det kneb gevaldigt for hans folk at få karossen på ret køl. Kongen skældte på kusken, og kusken piskede og skældte

på hestene, så selv kongen ikke mindedes at have hørt noget så gyseligt. *Den Køge Tyrk* sagde kongen senere om sin skrækelige kusk. Og det var bestemt ikke noget hædersnavn, selv om næppe nogen dansker vidste hvad en tyrk var for noget. Da en bro senere krydsede omtalte bæk, blev den husket som *Onde Aftens Bro* til fæl erindring for den stedlige befolkning.

Myndighederne havde mere held med indvielsen af den nye bane, og til minde om majestæten vellykkede rejse fra Solrød til Køge, blev der opsat en messingtavle på broen til minde om *Den Gode Dags Bro*, broen sikkert til glæde for det stigende antal pendlere – og messingtavlen udi glemsel.

Annonce i Berlinske 1912. Annoncen lokker med gode trafikale muligheder og projekteret station. Stationen kom i 1979 med S-Toget

København-(Solrød)-Ringsted

Den spritnye Ringstedbane til København må i fremtiden vise sin berettigelse. Mellem Ølby og København er der ingen andre stationer, for højhastighedstog har ikke tid til at samle kunder op. Det hjælper ikke rigtig os på Solrød Strand. Nu kunne man måske forestille sig, at Køge Bugt og dermed Solrød Strand er mættet med trafikforbindelser? Hvis ikke må man gribe til utraditionelle løsninger, når trafikken igen brænder sammen trods de 8 spor på motorvejen, S-Tog og Ringstedbanen.

Kunne man bruge den lidt sjove provokation, som politikerne Flemming Damgaard Larsen anbefalede før Ringsted-banens vedtagelse? Nemlig at lægge trafikken ned i en tunnel under Køge Bugt. For egen regning anbefales denne løsning, men i mere avanceret udførelse. Nemlig en halvt nedgravet tunnel tæt ved vores strand, helt dækket med sand og klitter, og vupti: Den superoptimale transport til byen, ny strandpark og et værn mod stormflode i Køge Bugt.

Dobbeltdækkeren ud for Solrød Strandvej 94

STRANDOMRÅDET FØR 1960

Af Jens C. Strunge Jensen

Fund fra oldtiden.

Selv om bydannelsen Solrød Strand er et ungt samfund, som har haft en eksplosionsagtig vækst siden 1960, går områdets historie langt tilbage. I forbindelse med de store anlægsarbejder til Vestmotorvejen og Hurtigtogsbanen har man fundet spor, som er ca. 7.000 år gamle, fra jægerstenalderen.

Ved arkæologiske undersøgelser i 2007 på Jernvejsgårdens areal i den del af Karlstrup Strand, som nu bliver kaldt Trylleskov Strand, er fundet stolpehuller fra et 16-20 m langt langhus samt en del kogegruber, hvori der er kogt mad, fortrinsvis store stege. Flinteredskaber dokumenterer, at arealet har været beboet i bondestenalderens ældste periode, hvor Tragtbægerkulturen begyndte omkring 4.200 år f.Kr. Som noget usædvanligt for fund fra denne tid fandtes også stolpehuller fra væg- og dørstolper.

Ved kloakeringen af Villabyerne ved Jersie Strand fandt man talrige spor efter bopladser fra en længere periode i det 4. årtusinde f.Kr.

I 1937 foretog man en udgravning til overborgmester Sigvard Muncks villa på hjørnet af Solrød Strandvej og Ibsvej. På en naturlig bakke stødte man i ½ m's dybde på skår af nogle urner, og Nationalmuseet blev underrettet. Udgravningens leder Dr. Broholm beretter:

Da de fleste Fund af Kirkegårde fra Bronzealderen kun indeholder 4-5 Urner, var Fundet ved Solrød ganske betydeligt, idet der her fandtes ikke mindre end 23 Begravelser, deraf var de 19 Urner og 4 Potter med Aske. Derudover blev der kun fundet en nål og en knap, som ikke tidligere var kendt fra andre fund.

Det nuværende terræn indikerer, at urnegravene har ligget på en lille ø, der stammer fra istidens slutning. På samme sted fandt man endvidere den sten, som nu står som "5. maj stenen" ved Solrød Strandkirke.

Supplerende undersøgelser har vist at, der blev dyrket hvede, forskellige bygsorter, havre og hirse på stedet. Ca. 200 m nord for gravpladsen blev fundet endnu en urne.

På Jernvejsgårdens areal tæt ved Trylleskoven fandt arkæologerne i 2008 en lille lav gravhøj og 2 andre gravhøje. I den ene fandtes resterne af en kvinde, dog kun som støv sammen med resterne af kvinden fandtes et snoreskørt med 4-5 cm lange bronzetør, en cirkulær bronzeplade på bæltet og en bæltedåse samt en dolk i bronze. Pigen er begravet i ældre Bronzealder, ca. 1440 år f.Kr. Ved Vasegårds bebyggelsen fandtes i 1979 spor efter en bebyggelse i yngre bronzealder.

Urnegrave fra bronzealderen ved Ibsvej

Tiden op til ca.1850.

Siden Kristi fødsel har egnen omkring Køge Bugt hævet sig 2,5 m. Store arealer, som dengang stod under vand og med tykke dyndlag, er nu tørlagte og viser sig ved sætningsproblemer ved mange huse i strandområdet.

Fra 1200-tallet var den nærmeste vej fra København til Køge og til hovedstaden i Valdemar Sejrs tid, Vordingborg, langs Køge Bugt ad nogle sandede hjulspor med sten lagt i de værste huller. På Frederik d.2.s tid i 1500-tallet kom der en kro, God Aftens Kroen ved Karlstrup Strand, og Skillingskroen på sydsiden af Skensved Å.

Da den moderne Taastrup-Køge landevej blev taget i brug i 1786, mistede vejen langs bugten sin betydning, og God Aftens Kroen, nu kendt som Korporskroen, blev flyttet op til Taastrupvejen.

Hele området langs Solrød Strand indtil ca. 100 m vest for nuværende Solrød Strandvej var fælles for gårdene i Solrød By og kaldtes Tyreengen. Her gik bytyren om sommeren og nød livet sammen med køer og kvier til bestandens formering.

I hele strandområdet boede enkelte fiskere eller daglejere med deres familier og et par får. Svenskerne og deres lejetroppers hærgen gik hårdt ud over sognene langs Køge Bugt 1658-60.

Under slaget i Køge Bugt 1710 sprang flådens flagskib Dannebrog i luften ca. 10 km ud for Solrød Strand. 600 mand omkom.

Før Træskoslaget i 1807 fra Skensved Å og sydpå gik englænderne i land ved Solrød Strand inden de gik nordpå og vendte tilbage ad Taastrupvejen d. 29. august. Den lokale befolkning, som så de farverige soldater passere, led dog ingen overlast.

Tiden ca. 1850- ca. 1900.

Jærnen (Tyreengen), som stadig var fælles for alle gårdene, blev udmatrikuleret i 1852 i 18 parceller til de 16 gårde i Solrød By, idet de to største, Havbogaard (matr. nr. 18) og Vestergaard (nr.6) hver fik 2 parceller. Parcellerne fik matr.nr. 45-62. Husmændene fik den nordligste lod, nr.44, som igen blev delt i meget lange og smalle lodder, hver på ca. ½ td. land med matr. nr. 21-44. Det er disse matr. nr., som er grundstammen i strandens matr. nr. i dag.

I 1857 vedtog Københavns bystyre efter pålæg fra staten at sælge gårdene i Solrød, og især i perioden 1862-65 overgik mange gårde fra fæste til selveje.

Abildgårdsvej 6 - 1992 Opført ca. 1860

*Abildgården,
strandens ældste hus.*

Det sydøstlige Danmark rantes i 1872 af en stormflod, der omdannede moserne til en stor sammenhængende sø og Jærnen til en smal landtange. 30 skibe strandede i Køge Bugt, heraf 5 ved Jersie Strand og 3 ved Karlstrup Strand, men ingen druknede. På en orienteringstavle i Jersie Strandpark findes detaljer om vrageene ved Jersie Strand.

I 1875 begyndte gårdejer Ole Hansen, Bavnehøjgård som den første at plante træer på sin strandlod, der i dag er kendt som Solrød Strandpark. I parken rejstes i 1939 en mindesten for Ole Hansen, der tillige var en habil lokalhistoriker.

Før 1900 lå 1 hus ved Karlstrup Strand og 4 ved Solrød Strand.

Solrød Strand bliver det nye fritidsområde.

I 1906 fik beboerne i byerne omkring Køge Bugt interesse for strandområdet som fritidsområde, og det af 2 årsager. Kyststrækningen nord for København var efterhånden tæt bebygget, og en jernbanekommission var på vej med blandt andet et forslag om en kystbane fra Vigerslev til Køge.

Forretningsmænd i Roskilde, bl.a. boghandler Flensborg, var de første købere af grunde omkring nuværende Lyngvej.

To advokater fra Køge øjnede en god forretning og købte i 1907 godt 100 tønder land af Havbogårds

arealer i strandområdet, og folk fra København, bl.a. fru Dyveke Groot købte jord i den nordlige del af strandområdet.

I 1912 dannede 11 havdrupborgere interessentskabet Strandly og købte et areal mellem Gyvel-

vej og Drosselvej, som de udstykkede, medens Solrødborgere købte arealet, som blev til Solrød Strandpark og afholdsrestauranten Granly.

I 1913 blev der busforbindelse mellem Taastrup og Køge ad Taastrupvejen

Mindesten i Solrød Strandpark

Til højre: Købmand Carlsens butik inden udvidelsen i 1931.

Til venstre: Krag's sommermanufakturhandel.

I forgrunden fru Krag med børn.

Grundsølget gik nu stærkt, og feriekolonier, f.eks. Det kongelige Opfølgningshus', og sommerpensionater kom til. Pionertiden afsluttes, og strandområdet organiseres.

I 1917 skete noget skelsættende. Solrød Strands Grundejerforening blev stiftet ved et møde i Solrød Strandbads lille restaurant. Foreningen fik hurtigt

et større antal medlemmer og blev derved et talerør i forhold til myndighederne, specielt Havdrup-Solrød sogneråd, for eksempel i forbindelse med vejvedligeholdelse.

I 1921 kom den første butik. Det var købmand Carlsen, som åbnede en købmandsbutik på det nordlige hjørne af Mosevej og Skovvej. I vinter-

halvåret var der dog så få kunder, at Carlsen måtte tage arbejde i København for at overleve. I 1926 blev der postindleveringssted hos Carlsen.

I takt med udbygningen opstod flere mindre butikker, nogle af ret interimistisk karakter og kun som sommerbutikker. Og stranden fik rutebilforbindelse til Roskilde.

Omnibus Taastrup-Køge.

Bus med anhænger ud for Ellevej, 1937.

Under ledelse af grundejerforeningens formand Carl H. Møller kom der elektricitet til stranden, og Solrød Strands Vandværk blev sat i drift i 1934. Samme år fordobledes medlemstallet i Solrød Strands Grundejerforening.

Allerede flere år inden åbningen af Køge Landevej i 1934, i daglig tale Betonvejen, steg antallet af som-

merhuse stærkt, og Roskilde Landbobank opførte i 1935 en permanent bankbygning på nuværende Solrød Strandvej 97, hvor der fra 1936 også blev postekspedition med tilknyttet håndkøbsudsalg.

Den første røde rutebil fra Toftegårds Plads kørte ad den 6 m brede kørebane til Jersie d.7.juli 1934. Vejen blev indviet d.11.maj 1935, 3 dage før Lil-

lebæltsbroen. Ved indvielsen sagde en af talerne, at nu var vejspørgsmålet løst i generationer, men på grund af et meget stort antal ulykker og uheld startede man allerede i sommeren 1938 med planlægningen af en modernisering af vejen.

Roskilde amt havde i 1933 overtaget arealet mellem Granly og stranden, som fremover kaldtes Sol-

Tryllevælde Badehotel

rød Strandpark, og som også blev anvendt til faste stadepladser for telte.

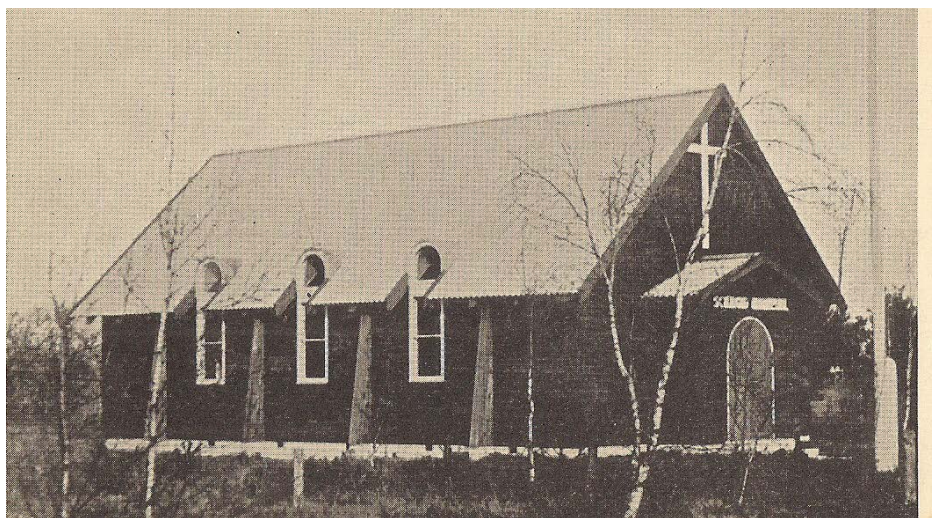
Afholdsrestauranten Granly blev Solrød Strands forsamlingshus, mens Tryllevælde Badehotel blev in-stedet, hvor kendisserne kom, og hvor også Grundejerforeningen holdt sine fester.

Fra 1917 havde der været friluftsgudstjenester om sommeren, men i 1934 blev der dannet en forening til opførelse af en kirkesal. Det var en meget aktiv forening, som gennem indsamlinger, lotteri, basarer og sommerfester skaffede økonomisk grundlag for opførelse af en kirkesal, hvor den nuværende Solrød Strandkirke ligger. Tovholder gennem hele forløbet var bankdirektør H. H. Stigaard, Roskilde Landbobank.

Krigstid og efterkrigstid.

Fra udbruddet af 2. Verdenskrig og indtil d.9.april 1949 mærkede befolkningen ikke meget til krigen i det daglige, bortset fra d. 3. marts 1940, hvor minører sprængte en mine, der var frosset fast i isen ud for Ibsvej.

Da Olympiaden blev aflyst i 1940, arrangerede Solrød Strands Grundejerforening Solrødiaden, en sommerfest, der blev gentaget en årrække, og hvor hovedbegivenheden var en fodboldkamp mellem grundejere nord og syd for Solrød Bæk. Tovtrækning mellem 2 damehold samlede også mange tilskuere.

Solrød kirkesal 1938

I løbet af krigen flyttede en del mennesker af sikkerhedsgrunde fra København til Solrød Strand, bl.a. boede en politibetjent, der var "gået under jorden", på Egevej, hvor han udvidede sommerhuset som tak for husly.

Busdriften blev reduceret kraftigt til stor gene for personer, der arbejdede i København.

Postekspeditionen blev i 1945 flyttet til cykelsmedens ejendom, hvor hans kone Helga Christiansen med myndighed og uden uddannelse styrede postvæsenet indtil flytningen til Solrød Center.

Granly, som var det naturlige samlingspunkt for strandens beboere, fik spiritusbevilling i 1944. Her var der baller og dilettantforestillinger og Solrød-Jersie Borgerforenings årlige revy. Om vinteren badminton og kvindegymnastik, og her skulle man en gang om året løse hundetegn hos sognefogeden.

På grund af restriktioner og mangel på materiale gik byggeriet næsten i stå til midt i 50'erne. Det betød, at Solrød Skole på Højagervænget, som blev besluttet af Havdrup-Solrød sogneråd i 1938, og hvor der blev afholdt licitation i 1942, først kunne tages i brug i 1956, og mange sommerhuse var beboet hele året. Men da restriktionerne var ophørt, blev

Er De Medlem
af **Solrød Strands Grundejerforening?**
ellers bør De i egen Interesse indmelde Dem omgående.

Foreningen varetager Medlemmernes Interesser i alle Forhold overfor

- Kommune
- Statsbaner
- Elektricitetsværk
- Vandværk
- Renovation
- Vintervagt
- Redningsmateriel etc.

Foreningen udfører et stort Arbejde for Dem, det koster kun 5 Kr. aarlig at være Medlem.

Indmeld Dem nu!

Solrød Strands Grundejerforening
Vesterport 450 · Tlf. Central 11926

*Solrød Strands Grundejerforening.
Annonce 1944*

Restaurant »Granly«. — Telefon 103. — Solrød Strand.

Afholdsrestauranten Granly ca. 1930

Røde Orm

der arbejde til mange lokale håndværkere og forretningsdrivende, så Køge Landevej blev en blomstrende forretningsgade.

Den hurtige udvikling med stor befolkningstilvækst gav imidlertid postvæsenet problemer med udbringningen. Derfor blev Køge Landevej omdøbt til Karlstrup, Solrød og Jersie Strandvej i de tre sogne, og den oprindelige Solrød Strandvej fra Taastrupvej fik navnene Vestre og Østre Strandvej, ligesom veje med vejnavne, som gik igen flere steder i postdistriktet, i stort omfang blev ændret.

Efter krigen voksede trafikken kraftigt, og indførelse af fri hastighed i 1953 bevirkede en voldsom stigning i antallet af ulykker. Det betød, at en udvidelse

af Betonvejen fra 2 til 3 spor endelig kom i gang i november 1954, dog kun til Cordozasvinget.

2-etages busser blev sat i drift i starten af 50'erne, og i februar kom "Røde Orm", der havde siddeplads til 55 passagerer.

Mekaniker Th. Haugbølle startede i 1935 et autoværksted med benzinsalg på Solrød Strandvej 92. Her begyndte han efter krigen at fremstille påhængsvogne og lad til lastbiler, men måtte efter flere udvidelser flytte sin virksomhed NOPA til Ølsemagle Strand i 1956.

Da fru Borre ophørte med hjemmebageri ved Lærkevej i 1952, etablerede Thorkil Larsen et maskinsnedkeri på stedet, mens hans kone Grethe videre-

førte bageriet. Solrød Maskinsnedkeri voksede og flyttede siden til Højagervænget. Flere andre håndværkere udvidede i samme periode.

Tiden efter 1960.

Udviklingen gik hurtigt op til 1960, men i de næste 20 år accelererede den så stærkt, at Solrød Strand i løbet af blot 2 generationer gik fra at være hjemsted for nogle spredte sommerhuse til at være tyngdepunktet i Solrød kommunes 5 sogne. – En udvikling som også Solrød Strands Grundejerforening har bidraget til. ■

FINN OLSEN A/S VVS

V. Henrik Herse

TLF. 46 18 57 90

Salbjergvej 35
4622 Havdrup.

www.finnolsenvvs.dk
finnolsenvvs@mail.tele.dk

I 00-ÅRETS FLOTTESTE STRANDVEJ

SOLRØD STRANDS GRUNDEJERFORENINGS 100-ÅRS ØNSKESEDDER FOR STRANDVEJEN

- Græs i midterrabbatten i stedet for asfalt. Med hækplantning, hvor det er muligt.
- Nye kantsten og fortovsbelægninger i stedet for asfalt med malede striber.
- Betonfliser omkring riste til kloaknedløb fra fortov og cykelsti.
- Plantning af vejtræer på Mosevej.
- Beplantning af plankeværker ud mod Strandvejen for at camouflere de mangeartede og uskønne påhit.
- Beskæring af træer og buske som rager ud over fortov.
- Plantning af ekstra bøjgehække i de smalle græsrabatter til forhindring af parkering på græsset og påkørsel af træer.
- Udskiftning og beskæring af udgåede og påkørte træer.
- Udskiftning af knækkede kantsten.
- Opsætning af skilte og reklamer efter nærmere aftale.

*Strandvejen
med asfalt i det
meste af
midtterrabbatten.
Januar 2017.*

Strandvejen med græs i midterrabbatten. Billedet er taget før der blev plantet bøgehække i rabatterne.

BORGMESTERENS HJØRNE

Af Niels Hörup,
Borgmester

Hvert år får jeg her i Strandsiden lov til at give en status på, hvad der rør sig i kommunen. Jeg prøver at holde en vis balance, så jeg både får nævnt noget af alt det gode, men også lidt af det mindre gode, der er sket i kommunen.

Når jeg ser tilbage på 2016, må jeg dog indrømme, at det er svært at komme i tanke om særlig meget, der ikke er værd at juble over.

En af de rigtig glædelige oplevelser i 2016 var, da jeg i august på byrådets vegne kunne besøge den familie, der fik indbyggertallet i Solrød til at runde 22.000. De var flyttet til strandområdet, fordi der er gode forhold for børnefamilier, et stort udvalg af fritidsaktiviteter, en skøn strand og højere til himlen – ikke noget dårligt skudsmål!

Og den bedste nyhed i den forbindelse er, at rigtig mange er enige med dem. Faktisk er Solrød Kommune den sjette mest efterspurgt kommune i hele landet, når flyttelystne danskere opretter en bolig-søgerannonce eller søgeagent og angiver, hvor i landet de kunne tænke sig at bo.

De mange nye tilflyttere har stor positiv betydning for vores økonomi. Vi skal godt nok opjustere vores fysiske rammer, så vi har plads og ressourcer til fx de mange nye børn i daginstitutioner og skoler, men de øgede skatteindtægter, der følger med mange nye borgere, giver faktisk samlet set en bedre balance mellem indtægter og udgifter. Derfor

Der er tradition for at Solrøds borgmester, i Strandsiden, kommenterer og svarer på spørgsmål fra Solrød Strands Grundejerforening om rigets tilstand, og vi er glade for, at Borgmester Niels Hörup vil fortsætte denne tradition. SSG er ikke politisk, og derfor er det naturligvis den til enhver tid siddende borgmester, der som talsmand for Byrådets beslutninger, bliver bedt om kommentarer.

kunne et enigt byråd i oktober vedtage et nyt budget for 2017, der ser rigtig positivt ud.

Fremgang for virksomhederne

Selvom vi er en attraktiv bosætningskommune, har vi også stort fokus på, at virksomhederne skal trives. Heldigvis går det fremad på vores arbejdsmarked, ledigheden er rekordlav her i kommunen, og vi er endda blandt de absolut bedste i landet til at få flygtninge i job. Desuden vokser vores virksomheder, de skaber større værdi, og de er generelt meget tilfredse med at drive erhverv i Solrød. Vi kan også bryste os af at have iværksættere, der overlever længere og er mere robuste end regions- og landsgennemsnittet.

For at understøtte erhvervslivet er vi bl.a. gået med i Greater Copenhagen, der er et partnerskab mellem kommunerne i Region Sjælland, Region Hovedstaden og Region Skåne med det formål at skabe en metropol, der kan tiltrække udenlandske investeringer, styrke væksten og skabe flere arbejdspladser. Det partnerskab venter vi os meget af i de kommende år.

Succes med de store projekter

Samtidig var 2016 året, hvor vi lykkedes med at få flere store og vigtige projekter i Strandområdet i god gænge. Fx kører Solrød Biogasanlæg nu på fuld kapacitet, og det betyder, at anlægget fra maj til oktober har modtaget en rekord stor mængde tang

og fedtemøg fra stranden – i alt 1.234 ton. Det er til stor glæde for badegæsterne og ikke mindst godt for miljøet, klimaet og tegnebogen. Det er kun muligt, fordi Solrød Strands Strandrenselaug gør en stor indsats i et privat-offentligt samarbejde med kommunen.

I slutningen af foråret kunne vi indvie Solrød Kommunes nye kunstgræsanlæg, som blev til på baggrund af en fornem donation fra Annie og Otto Johs. Detlefs' Fonde – OJD. Banerne har nu været i brug den første sommersæson, og de har indfriet vores forventninger – og mere til. Faktisk har banerne været så populære, at det næsten har været umuligt at matche efterspørgslen.

Når naturen raser

I efteråret kom turen for indvielse så til vores nye sociale samlingspunkt og klimatilpasningsanlæg Kilen, der først og fremmest skal opmagasinere regnvand for at sikre os mod eventuelle over-

Legepladsen ved Trylleskov Strand

Kunstgræsbanen

Kilen

Kilen

svømmelser ved skybrud, men også kommer til at fungere som et kreativt byrum med bl.a. basketballbane, boldeksperimentarium, crossfit, parkour, tribune, undervisningsfaciliteter og en såkaldt regnhave. Kilen er kun blevet til noget i kraft af det stærke partnerskab, Solrød Kommune har haft med Solrød Gymnasium, som ejer jorden, KLAR Forsyning, der har finansieret størstedelen af projektet, og VANDPLUS-samarbejdet, som består af Styrelsen for Vand og Naturforvaltning, Realdania og Lokale og Anlægsfonden.

Og når nu jeg er ved klimaforandringerne, så vil jeg gerne slå fast, at de bliver en af de større udfordringer for os som kystkommune de kommende år og årtier, og vi bliver nødt til at udvise rettidig

omhu, hvis vi skal lykkes med at sikre hinanden og vores værdier.

Når man bosætter sig tæt på en skøn strand som vores, er det jo et vilkår, at man ind imellem på nærmeste hold mærker konsekvenserne af naturens luner. Vi åbnede fx 2017 med en stormflod, hvor vandet stod 160 cm over normalt niveau.

En lang række aktører var med til at forebygge oversvømmelser, og der skal lyde en stor tak til både de mange borgere, som hjalp hinanden, og til Solrød Redningsberedskab, Østsjællands Beredskab, politiet, Solrød Strand Grundejerforening, JFE, Falck Station Solrød, Finn Olsen VVS og kommunens ansatte, som gjorde indsatsen mod stormfloden til

en succes. Men selvom stormflodsindsatsen denne gang gik efter bogen, kunne meget have set anderledes ud, hvis fx vejret havde været mere hidsigt med storm, højere bølger eller massiv regn. Derfor tager Solrød Kommune nu sine beredskabsplaner op til revision.

Vi arbejder selvfølgelig også videre med, hvordan vi konkret skal udmønte den risikostyringsplan mod oversvømmelser i strandområdet, som byrådet har vedtaget.

Det kommende år

2017 byder på en lang række andre opgaver i strandområdet, men jeg skal her blot nævne to. For det første arbejder vi videre med helhedsplanen for Solrød Center, hvor vi over de næste fire år investerer cirka otte mio. kr. i en forskønnelse og revitalisering af centeret. En af de første ting, der kommer til at ske er, at vi fornyer cykelparkering ved Solrød Station, så den bliver pænere, og der kommer flere pladser.

For det andet kommer S-togsdriften på Køge Bugt-banen til at være højt på dagsordenen. Pendlerne har i lange perioder været stærkt generet af aflysninger og forsinkelser af S-togene, og det skal simpelthen blive bedre i 2017. Den daglige drift er ude af vores hænder, men som borgernes ambassadør kommer jeg til at holde DSB og Banedanmark op på de løfter om mere stabil drift, de gav mig ved flere lejligheder i 2016.

2017 er jo også året, hvor Solrød Strands Grundejerforening fylder 100 år, så lad mig også benytte lejligheden til at sige tillykke til foreningen, der gennem alle årene har været en kritisk og konstruktiv samarbejdspartner for byrådet. Det kan du læse meget mere om på side 2.

Oprydning ved Solrød Bæk dagen efter stormfloden. Foto: Bjørn-Erik Jørgensen

SOLRØD BIOGAS

EN REJSE I GRØN OMSTILLING

Solrød Biogas sommeren 2016

Af Mikkel Busck, projektmedarbejder, Solrød Kommune

Historien om Solrød Biogas er på mange måder en unik historie bl.a. fordi den står som enestående eksempel på, hvordan kommuner i praksis kan stå i spidsen for realiseringen af den grønne omstilling med udgangspunkt i lokale omstændigheder og med lokale fordele. Derved er der også mange erfaringer, der er værd at tage med til andre omstillingsprojekter.

Fra idé til projekt (2008-2010)

Den første spæde idé til Solrød Biogas karakteriserer hele dets historie. De første tanker om et biogasanlæg opstod nemlig som et mere eller mindre simpelt sammenfald af interesser.

Borgere i Solrød Kommune var blevet godt trætte af ikke at kunne bruge stranden til rekreative formål og beboere fra kysten og et godt stykke ind i landet var slemt generede af lugten fra det rådne tang henover sommeren. I 2008 dannedes Strandrensningslauget af Solrød Kommune og grund-

ejerforeningerne Karlstrup Strands Grundejerforening, Solrød Strands Grundejerforening og Jersie Strands Grundejerforening. Formålet var at løse problemerne ved at indsamle tangen.

Samtidig var der en tidlig anerkendelse i Solrød Kommune af de klimaudfordringer, som vi står overfor globalt, og at det skal løses lokalt gennem grønne omstillingsprojekter. Koblet med en ambition om at være med i frontlinjen for at løse udfordringerne skabte det momentum til at tænke i større baner.

De to interesser i forening – tanggener og klimambitioner – udgjorde den første idé til den mulige etablering af et kommunalt ejet biogasanlæg i Solrød. Med et biogasanlæg ville det være muligt at omdanne det organiske materiale fra kysten til grøn el og varme i kommunen.

Biogasanlæg bygges dog ikke fra den ene dag til den anden. Den første beslutning om et biogasanlæg i Solrød blev truffet med kommunalbestyrelsens vedtagelse af Solrød Kommunes Varmeplan fra 2008. I planen hedder det bl.a. *"Kommunen vil i samarbejde med HNG [regionalt naturgasselskab], Solrød Fjernvarmeværk og VEKS aktivt gå ind i udvikling af lokalt produceret biogas til brug i varmeforsyningen ..."*.

Denne beslutning betød en vigtig kommunalpolitisk forankring af et lokalt biogasprojekt. Forsla-

Strandrensning

gene til et biogasanlæg blev efterfølgende i 2009 indarbejdet i kommunens klimaplan, gældende fra 2010-2025. Ved at gøre det til en indsats i klimaplanen forankredes projektet yderligere. Klimaplanen dannede derpå de grundlæggende rammer for projektet og biogasanlægget blev en meget vigtig brik i opfyldelsen af kommunens ambitiøse klimamål om 55 % reduktion af drivhusgasudledninger i 2025.

Foruden det begyndende samarbejde omkring biogasprojektet mellem Solrød Kommune og Strandrensningslauget, blev også CP Kelco på et tidligt tidspunkt involveret i ideerne. Her var igen et sammenfald af interesser, idet CP Kelco stod med en meget stor mængde restprodukt som økonomisk og miljømæssigt ikke længere kunne afsættes forsvareligt. Omvendt kunne dette restprodukt være en grundstamme i biogasanlæggets gasproduktion.

Den foreløbige aftale, der blev indgået mellem parterne på dette tidspunkt, udgjorde kimen til Solrød Biogas som værende et statuskseksempel på et privat offentligt samarbejde, hvor alle parter kunne drage fordel.

Projektet tager form (2010-2011)

I 2010 indledtes som konsekvens af vedtagelsen af klimaplanen en forundersøgelse af potentialet for en biogasproduktion. Forundersøgelsen og det relaterede arbejde udarbejdedes i samarbejde med Roskilde Universitet mfl. og fik projektstøtte af Vækstforum og Region Sjælland. Vigtige aspekter af forundersøgelsen var dels at undersøge muligheden for indsamling og behandling af tang og dels at estimere gaspotentialet for de valgte råvarer. Således blev der gennemført flere udrådningforsøg, der viste, at der på basis af råvarerne var et stort potentiale for gasproduktion samt store drivhusgasreduktioner bl.a. som følge af fortrængningen af fossile brændsler fra el- og varmforsyningen.

Byrådet besøger Solrød Biogas juni 2016

Solrød Biogas er af eksperter på området blevet kaldt det mest gennemtestede biogasanlæg i Danmark forinden anlægsetablering. Det store udviklingsarbejde og de mange forsøg, der blev gjort inden har dog været en essentiel faktor for at øge chancerne for succes.

Forhåndssikkerhed

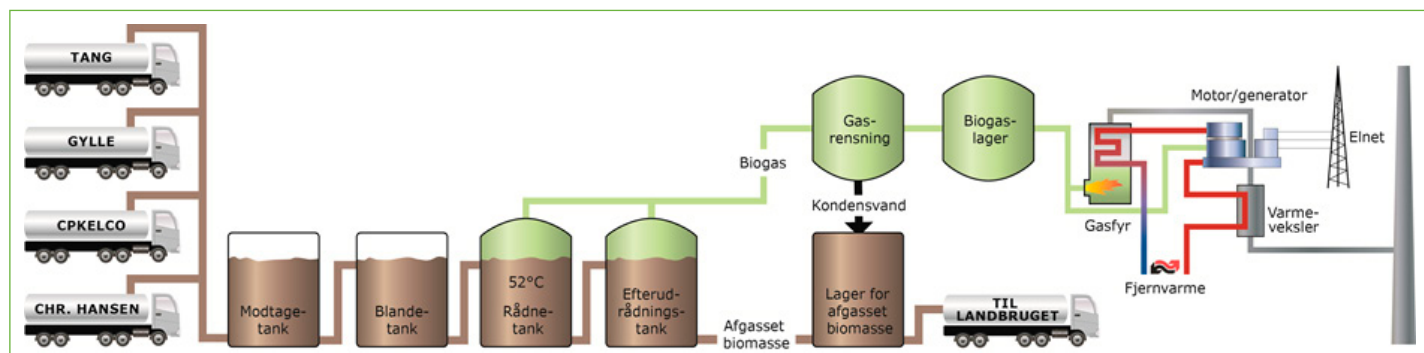
Vanskelighederne ved at etablere biogasanlæg og andre vedvarende energianlæg hænger således sammen med, at der på *forhånd* skal afholdes en betydelig udgift på et tidspunkt, hvor der ikke er sikkerhed for, at anlægget kan etableres.

Mangel på forhåndssikkerhed for, at et biogasanlæg kan etableres kan have flere forskellige løsninger. Den ene løsning er den åbenlyse, at der spares på udviklingsarbejdet. Hermed løber man en risiko for, at anlægget ikke er udviklet optimalt.

Der findes biogasanlæg, hvor udviklingsarbejdet ikke har været tilstrækkeligt grundigt, hvor anlægget har påført de lokale myndigheder økonomiske tab, og hvor disse negative erfaringer i offentligheden ofte fælder en negativ dom over biogasteknologien og dens muligheder generelt set.

Udviklingsarbejdet

Alternativet – som har været målsætningen for udviklingsarbejdet med Solrød Biogas – er grundige forundersøgelse, risiko-minimering ved udrådningforsøg med anlæggets råvaregrundlag, detaljeret undersøgelse af konsekvenser ved forskellige teknologivalg, detaljerede miljøvurderinger, økonomiske optimeringsanalyser, osv. Dette alternativ – grundige forstudier – vil i særlig grad kunne indfries ved offentligt privat samarbejde, fordi man gennem et offentligt privat samarbejde vil forbedre

Biogasprocessen

muligheden for at tilgodese de forskellige interesser og forudsætninger.

Den lokale myndighed – kommunen – har en selvstændig interesse i, at der gennemføres grundige forstudier. Hvis forstudierne mangler, løber lokal-samfund og kommunen risiko for tab. Ved grundige forstudier øges sandsynligheden for, at projektet kan gennemføres, og at anlægget således senere vil kunne betale udviklingsomkostningerne tilbage til den lokale myndighed eller kommune.

En bæredygtig energihandlingsplan

Biogasanlægget, energiproduktionen og den forventede drivhusgasreduktion var desuden nu så konkretiseret, at det forventede anlæg og dens forventede miljøeffekter kunne indarbejdes i Solrød Kommunes plan for en bæredygtig energihandlingsplan under Borgmesterpagten. Solrød blev derpå en af de første danske kommuner til at tilmelde sig *"Verdens største klima- og energiinitiativ for byområder (kommuner)"*, der blev startet i 2008 af Europa-Kommissionen.

At biogasprojektet var integreret i en varmeplan, i en klimaplan og at der blev lavet en grundig forundersøgelse, som krævede politisk beslutningstagen bidrog til, at kommunalbestyrelsen fik den nødvendige information og ejerskab over projektet helt fra start.

Desuden har det betydet, at ambitionen om et biogasanlæg via offentliggørelser af planer og via den lokale presses omtale af kommunalbeslutninger er blevet kendt i en større offentlighed, forinden

myndighedsbehandlingen og det konkrete projekt begyndte.

Problemknuserfasen (2011-2014)

Forundersøgelsen behandlede alle væsentlige problemstillinger, og den konkluderede, at der var potentiale for at etablere et biogasanlæg. Forundersøgelsen viste således mulighederne og de centrale problemstillinger. Den løste dem ikke. Det hørte til i næste fase – problemknuserfasen.

På dette tidspunkt skulle der tages konkret stilling til leverandørkontrakter, anlægsplacering, gasproduktion, afsætningsstrategier, råvareinput, ejerskabsstrategi og selskabsform samt meget andet. Alt dette skulle udmøntes i en række myndighedsansøgninger; VVM, Miljøgodkendelse, Landzonetilladelse, Lokalplan og Projektforslag iht. Varmeforsyningsloven mfl.. Samtidig skulle det selvfølgelig undervejs sandsynliggøres, at det også var økonomisk bæredygtigt. Hele tiden lå fortsat muligheden for at lukke projektet ned igen, hvis ikke der kunne opnås de nødvendige godkendelser til projektet.

Til formålet anvendtes en række værktøjer for at sikre projektets sammenhæng og kontinuitet, herunder eksempelvis organisering i mindre team, der refererede til en tovholdgruppe. Således kan man hverken skelne konsekvent mellem faserne i projektet eller de konkrete aktiviteter, men skal se det som cirkulære bevægelser, hvor en lille ændring et sted kan få indflydelse for den forventede produktion, økonomi eller om der skal tages nye politiske

beslutninger og skaffes nye tilladelser på et andet område.

I projektet havde repræsentanter fra de forskellige samarbejdspartnere en fast plads i organiseringen for bl.a. også at tydeliggøre deres interesser og de fordele de kunne se i projektet. Det er den generelle vurdering, at selvom der er mange oplagte muligheder for at etablere vedvarende energianlæg rundt omkring, så vil de næppe blive virkeliggjort med mindre, at kommunerne indgår i et aktivt samspil med lokale initiativgrupper og erhvervsliv.

På dette tidspunkt var der behov for betydelig finansiering til at udarbejde udbudsmateriale og til at afklare juridiske, tekniske og økonomiske forhold.

Mobilising Local Energy

Efter en del forarbejde og møder i Bruxelles lykkedes det at få finansiering til yderligere udviklingsarbejde fra EU under programmet »Mobilising Local Energy Investment« (MLEI). Programmet, som var en del af Intelligent Energy Europe, havde til formål at støtte lokale myndigheder i udviklingen af bæredygtige energiløsninger og var derfor oplagt til Solrød Biogas.

Finansieringen betød også, at der var midler til at ansætte en dygtig bygherrerådgiver til at bistå kommunen med at udvælge entreprenør og holde tilsyn med byggeriet og dets fremdrift. En lærerig iagttagelse var, at kommunen ikke nødvendigvis besidder de nødvendige ressourcer til en sådan opgave, og at have en kompetent rådgiver med et rådgiveransvar kan vise sig at være godt givet ud at bruge udviklingsmidler til.

Projektet realiseres (2014-2015)

Solrød Biogas A/S blev stiftet den 28. maj 2014 med Solrød Kommune som eneaktionær.

Den 19. juni 2014 indgik Solrød Biogas A/S så formelt en række vigtige aftaler med samarbejdspartnere foruden Strandrensningslauget. Der blev underskrevet kontrakt med Bigadan, som havde totalentreprisen på etableringen af anlægget og desuden har driften de første fem år af anlæggets levetid. Herudover blev der indgået aftale med leverandører af restprodukter, CP Kelco og Chr. Hansen, der leverer henholdsvis pektin- og carageenanrester samt eluat til biogasanlægget. Endvidere blev der indgået aftale med VEKS, som aftager biogassen og omdanner denne til el og varme til borgerne.

Solrød Biogas indgik desuden kontrakter med nærliggende landbrug, herunder Taagemarks-

Samarbejdspartnere mødes ved første spadestik

gaard, Maglegaarden, Niemanns Maskinstation, Bjeragergaard & Nygaard I/S, der leverer gylle og aftager afgasset biomasse fra biogasanlægget. I december 2014 blev yderligere en kontrakt tilføjet, idet der blev indgået aftale med Bregentved Gods, der aftager 80.000 tons afgasset biomasse dvs. over 40 % af den samlede mængde fra Solrød Biogas.

Sideløbende var der fortsat i 2014 og 2015 en del projektaktiviteter med henblik på at sikre bl.a. transportlogistik, myndighedsansøgninger, økonomi og koordination mellem de mange interessenter i projektet. Løbende er der siden også kommet flere mindre leverandør- og aftageaftaler med landbruget til.

I løbet af sommeren 2014 påbegyndte Bigadan klargøringen af byggepladsen og alle nødvendige grave- og byggetilladelser mv. blev indhentet fra Solrød Kommune. Herefter kunne det første officielle spadestik til anlægget tages d. 17. september 2014 og allerede året efter i løbet af sommer 2015 stod anlægget færdigt.

Idriftsætning (2015 og frem)

I august 2015 modtog biogasanlægget de første råvarer i form af podemateriale (biomasse fra andre biogasanlæg), gylle fra landbruget samt pektinrestprodukt og eluat fra industrien.

I september afholdtes åbent hus, hvor kommunens borgere kunne få stillet nysgerrigheden, selvom anlægget officielt ikke var indviet endnu. Det var der heldigvis rigtig mange der benyttede sig af. Ved den officielle indvielse i november klippede Borgmester Niels Hörup, Minister Lars Chr. Lille-

Et biogasanlæg bygges

holt og EU-Kommissionens repræsentant Vincent Berrutto så endelig snoren for tilførsel af den første skovfuld tang til anlægget.

Ovenpå en lang proces på hen ved syv år kunne Borgmester Niels Hörup ved indvielsen glad konkludere, at

"Takket være en masse gode kræfter og engagerede samarbejdspartnere, er det lykkedes os at stable dette anlæg på benene. Jeg er så glad for, at det også bliver taget så vel i mod".

Sidenhen har anlægget levet op til forventningerne. Dels er Solrød Biogas det eneste anlæg i Danmark,

der har leveret et overskud i første driftsår, og dels er der produceret grøn el til 5000 husstande og varme til 1700 husstande, hvilket har betydet en reduktion på ca. 43.700 tons drivhusgasser i 2016.

Det succesfulde offentlige private samarbejde er der mange, der ønsker at tage ved lære af, og det viser vejen til, hvordan andre kan tage del i energiomstillingen. Det samme gælder for det unikke råvarekoncept i Solrød Biogas, hvor ikke mindst tangen spiller en helt særlig rolle og beviser, hvordan lokale udfordringer kan vendes til universelle fordele.

Åbent hus med deltagelse af mere end 700 borgere

MIN TID SOM FORMAND

Af Hans Odder

Jeg blev formand efter Lars Nielsen i 2007 og videregav stafetten til Jens Bang Liebست i 2015.

2007 var året hvor jernbanen mellem Ringsted og København begyndte at spørge igen. I oktober 2007 var vi fortrøstningsfulde, der var blevet lovet en VVM høring og vi var sikre på at den nye linje ville blive bygget som 5. spor via Høje Taastrup og Roskilde, som det i dag kan ses fra McDonald's i nord til Cordoba i syd, gik det ikke som vi håbede og troede.

Solrød Strands Grundejerforenings protest mod den nye bane satte fokus på en trafikal forbindelse, der efter foreningens opfattelse er unødvendig og dyr i forhold til en bedre løsning over Roskilde.

2007 var også året med høj bølgegang omkring beslutningen om fjernelse af luftledninger og gittermaster samt ikke mindst opsætning af gadebelysning på de private fællesveje. Der var nok at se til og det første år som formand bød på en del arbejde.

2008 var året hvor vi startede så småt på strandrensning, alt begyndelse er svær – men med tanke på hvor vi er i dag, har det været alle timerne og udfordringer værd. I slutningen af 2008 kom så beskeden om at der ikke skulle en VVM høring til vedr. jernbanen, bestyrelsens humør var i bund, "nu kom den s..... jernbane alligevel".

2009 var året hvor der blev brugt meget energi på jernbanen. Der blev skrevet breve til Folketingets trafikudvalg og der afholdtes borgermøder om projektet. Lidt mere lavpraktisk – men dog til glæde for mange – arbejdede vi også målrettet på at skaffe midler til en badebro ved Solrød Strandpark.

Badebroen kom i 2010, indvielse i starten af maj, hvor jeg – lidt for kært – havde lovet at springe i bølgen blå, det skete i blæst og regn, med en lufttemperatur under 10 °C.

2010 var også året hvor de første forslag til Solrød Center Øst (byggeriet med Lidl butikken), dukkede op. De første oplæg var med vareindlevering og p-pladser ud mod Strandvejen – det var vi ikke begejstrede for. Det nuværende byggeri er der sikkert mange meninger om, men bedre end de første forslag er det da i det mindste.

I efteråret forsøgte vi os med en vagtordning. Den landede hurtigt, og hårdt, på politimesterens skrivebord og vi fik besked på at stoppe straks, samt komme til kafemøde på politigården i Roskilde. Problemet var ord som patruljering og rundering, brugt af undertegnede i et interview, det er kun ordsmagten der kan udføre dette. Problemet løste vi ved

Fra luftledninger til jordledninger

Sammen med GPS var vi gentagne gange i diverse nyheder

at lade vagtfirmaet "føre tilsyn" samt udføre "forbikørsler". Prøveperioden startede 24. december og her 7 år efter udfører GPS stadig denne opgave, nu med medlemmer af vagtordningen i stort set hele kommunen.

I 2011 modtog vi en stor donation fra OJD-Fonden: Udskiftning af badebroen ved Østre Strandvej, fjernelse af Rosa Rugosa (Strandroser) som uden tvivl er den største trussel mod den naturlige vegetation i klitterne samt genopretning af klitterne ved iskiosken og revitalisering af lyngen ved Trylleskov Strand. Alt i alt en stor og kærdkommen hjælp til at udføre et arbejde der var – og er – til stor glæde for mange brugere af stranden.

2012 stod i vagtordningens tegn, sammen med GPS var vi gentagne gange i diverse nyheder og hos nabokommunerne for at fortælle om den måde vi i SSG har valgt at gøre det på. 2012 var også første gang der blev skrevet om biogasanlægget. Det der i en lystig stund blev nævnt år tidligere, var nu godt på vej til at blive en realitet. Desværre var 2012 også det år hvor vi tog afsked med Lars Nielsen, et uheldigt fald slukkede et stort lys og inspirationskilde.

2013 blev skudt i gang med et oplæg til hvordan vi i bestyrelsen, gerne så Solrød Center afsluttet mod Strandvejen. Vi havde taget os den frihed at

"inddrage" et par af ejendommene på østsiden af strandvejen i vores illustration. En af ejerne spurgte efterfølgende, om han havde fået en god pris for huset.. Ligeledes gav vi bestyrelsens bud på hvordan området ved ishuse på Østre Strandvej kunne disponeres. Hermed fødtes idéen til Havets Hus og den lever stadig.

I 2014 gik kommunen i gang med at opføre biogasanlægget og vi kunne dermed begynde at ånde

lettet op. Det var både dyrt og besværligt at køre fedtemøget på landbrugsjord, og det var trods alt begrænset hvor meget "Tryllemuld" vi kunne uddele. I 2014 lød startskuddet også til det, der skulle blive et tæt samarbejde med Solrød Centerforening omkring "fornyelse og forskønnelse" af Centret. Dette arbejde er i fuld gang, og i løbet af 2017 vil man kunne se de første resultater. ■

Udlevering af Tryllemuld

MIN TID SOM FORMAND

Af Jens Bang Liebst

Jeg blev formand i marts 2015 efter Hans Odder og efter en årrække som næstformand i Solrød Strands Grundejerforening.

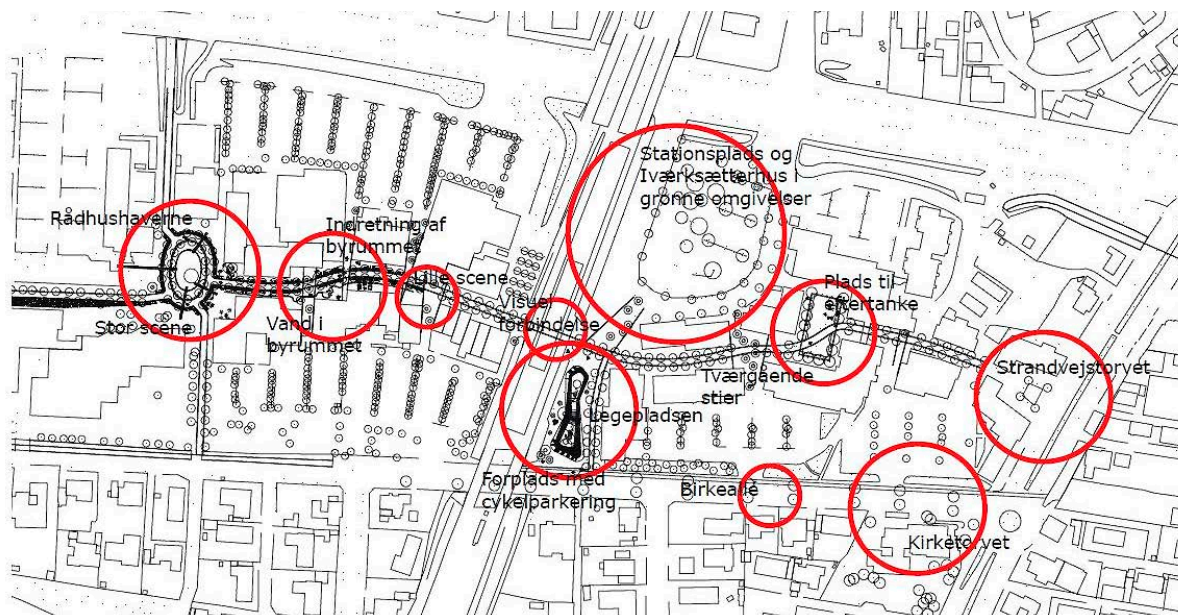
Efteråret 2014 og i særdeleshed foråret 2015 var fyldt med en lang møderække og masser af holdninger til Solrød Center og en ny helhedsplan for vores trængte handeleggade. Solrød Strands Grundejerforening havde tidligere besluttet at bruge foreningsmidler på et gennearbejdet oplæg med visualiseringer og planer for et bedre center og en lang række konkrete forslag. Oplægget fik navnet "Mod til egne veje", og hovedkonklusionen var, at vi ikke har brug for flere og større butikker, men et

mere attraktivt byliv, så Solrød Strands borgere har lyst til at komme i handeleggaden af flere og andre grunde end indkøb.

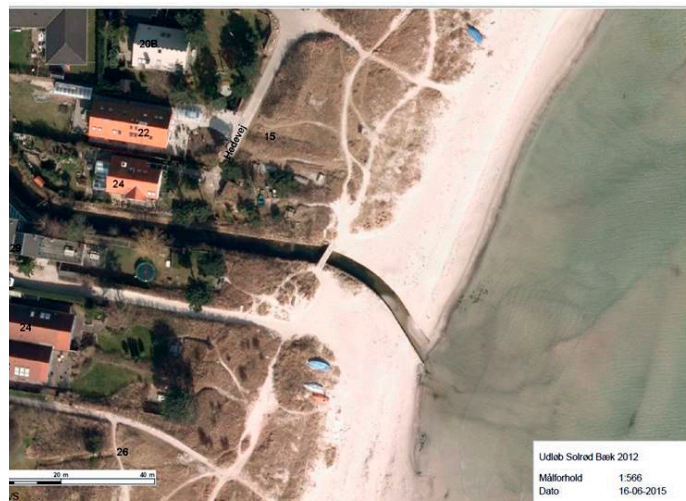
Arbejdet og oplægget blev starten til endnu et godt samarbejde med Solrød Kommune og en lang række resultater, hvor vi som forening gjorde en stor forskel. I kommunens egen efterfølgende plan blev mange af forslagene fra vores oplæg gentaget – og selvfølgelig andre gode ideer født. Helt konkret betød det dog også, at planer om at bygge en tre til fire etagers ejendom på den gamle busholdeplads til huse en Føtex eller lign. blev afværget og i dag ikke længere er en ambition. Og arbejdet har medført at fokus og penge er blevet tilført til området for første gang i mange år.

I foråret 2015 var kommunens udkast til Risiko-styringsplan for stormflod i høring og forslaget var at iværksætte en beskyttelse mod en 1000-årig hændelse, og bygge diger på 2,8 meter over daglig vande. I maj måned blev der afholdt borgermøde og forsamlingen blev præsenteret for billeder af oversvømmede stuer og oplysninger om bølger i 4,3 meters højde.

Foreningen tog klar stilling og var stærk modstander af planer om at gøre unødvendig store indgreb i vores unikke natur for at beskytte sig mod begivenheder som sker en gang hver 1.000 år. Vi ønskede ikke at ødelægge natur og dermed meget betydelige herlighedsværdier med den ene hånd for at be-

Arbejdet med at påvirke politikere og forvaltning til at afsætte ressourcer til at forskønne og udvikle Solrød Center fik god medvind efter at Solrød Strand Grundejerforening, sammen med Solrød Centerforening, spillede positivt ind med gennearbejde oplæg.

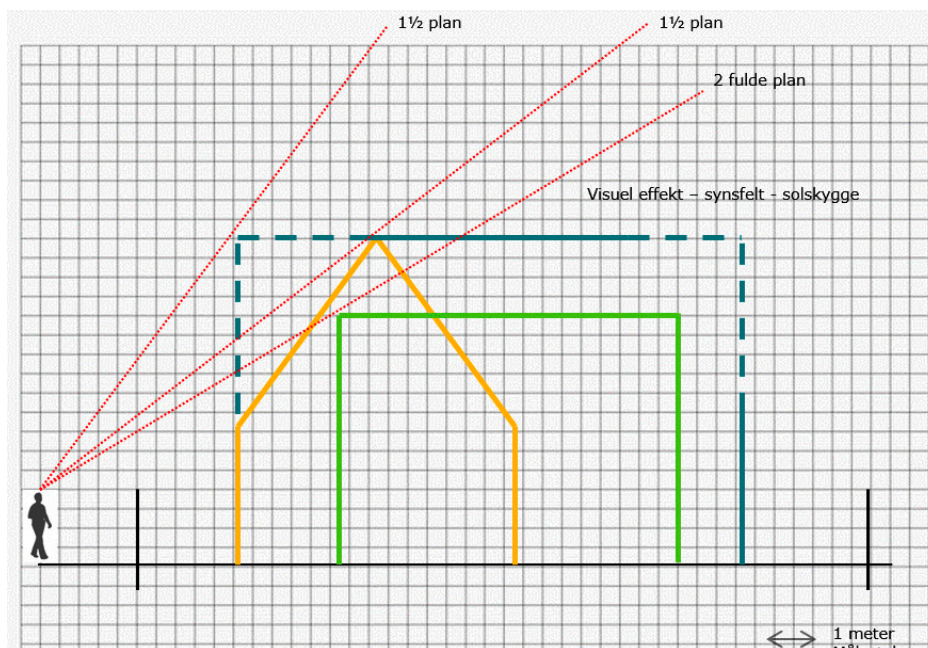
Solrød Kommunes Risikostyringsplan for stormflod langs vores 6 km strand var i høring i foråret 2015 og forslaget var umiddelbart en etablering af et dige 2,8 meter over daglig vande i vores unikke klitrække. Vores ønske var, og er, at hjælpe klitrækken med at vokse endnu mere. Billeder er fra 1977 og 2012.

skytte os mod en teoretisk økonomisk skade med den anden hånd.

I juni måned indgav vi derfor et grundigt og gennemarbejdet høringssvar og blandt andet på baggrund af dette blev den endelige Risikostyringsplan revideret og beskyttelsesniveauet sænket således at en gradvis opbygning af klitterne som naturligt værn kan ske i årene fremover. Det var forslaget at opbygningen sker i pagt med naturens allerede tilvækst og uden gravemaskiner i klitterne. Det er fortsat en målsætning, som forfølges.

I efteråret 2015 arbejdede Solrød Strands Grundejerforening hårdt på at sikre en ny og bedre lokalplan for strandområdet. Det blev et meget grundigt debatteret forslag og en række fornuftige ændringer kom på plads. De forhadte vendepladser og vejudlæg blev slettet og en række byggeregler forenklet. Og som nyskabelse blev det muligt at bygge i to fulde etager, hvis en grund er meget stor og afstanden til naboerne betydelig. Lokalplan 316.4 blev vedtaget og vil gøre god gavn i mange år frem.

I foråret 2016 udgjorde et graffiti-bemalet hegn større og større irritation for mange borgere, herunder formanden for denne forening, og efter et hurtigt initiativ var mere end 10 frivillige og sponseret maling på plads. Hegnet blev malet på under 45 minutter en tidlig søndag morgen og kommunen fulgte trop med tilplantning af hæk. Det var herligt at opleve stor opbakning også til de små forbedringer og forskønnelser i vores by.

Lokalplanen for strandområdet trængte til en række forbedringer og justeringer, og arbejdet med en ny lokalplan medførte en række principielle diskussioner og et godt resultat.

I sommeren 2016 voksede en regulær skov af ejendomsmæglerskilte frem i bybilledet – særligt omkring Solrød Strandvej. Foreningen tog derfor kontakt til alle mæglere og opfordrede til en fælles beslutning om at ophøre med den ærgerlige tendens. På to dage var alle skilte væk – til alles også mæglernes udelte glæde.

Efteråret 2016 var præget helt konkrete planer og penge til istandsættelse og forbedring af Strandvejstorvet – en ide som foreningen oprindelig var

ophavsmand til. I de sidste måneder af 2016 fyldte også bestræbelserne på at sikre en kystbeskyttelsesløsning, som ikke går ud over vores klitter, men derimod nænsomt hjælper dem med at vokse hurtigere og dermed sikre herlighedsværdi på vores unikke strand.

Og dagsorden er stadig lang og bestyrelsen er optaget af en lang række emner langt ind i et nyt 100 år for foreningen...

Et overmalet hegn med triste graffiti-tags ud til Solrød Strandvej ærgrede mange og Solrød Strands Grundejerforening tog initiativ til en happening som betød maling og tilplantning med hæk på mindre end en uge.

FACEBOOK OG HJEMMESIDE

KOMMUNIKATION PÅ FLERE PLATFORME

Solrød Strands Grundejerforening | [Forside](#) | [Nyheder](#) | [Strandsiden](#) | [Vagtordningen](#) | [Bestyrelse](#) | [Dokumenter](#) | [Historie](#)

Solrød Strand Grundejerforening

1917-2017

Om Solrød Strand Grundejerforening

Solrød Strand Grundejerforening repræsenterer mere end 1.600 ejendomssejere i den strandside del af Solrød. Foreningen har siden 1917 spillet en aktiv rolle i udviklingen af Solrød Strand som område og by. Foreningens virke som områdets største interesseorganisation er at fremme Solrød Strand som et attraktivt sted at bo med rekreative og kvalitetsfyldte aktiviteter, arealer og natur.

Indhold på forsiden:

- Nyheder
- Sponsorer
- SSG's Facebookside
- Transformationsplanens lydbibliotek
- SSG's medlemsblad Strandsiden
- Strandrensningslaugets Facebookside

Nyheder

Læs nyheder fra Solrød Strand Grundejerforening.

Vi orienterer løbende om vores aktiviteter via denne side og vores Facebook-side.

Du kan også tilmelde dig vores nyhedsbrev og modtage nyheder direkte på e-mail – tilmeld nyhedsbrev.

Under menupunktet "Bestyrelse" kan du se hvornår vi holder møder og hvilke emner der fylder mest for tiden.

[Se alle nyheder](#)

10. JANUAR 2017
Generalforsamling og vejlugs-møde i 2017
 Generalforsamling 2017:
 - Fredag d. 28. marts kl. 19.30 i Aktivitetscentret Dagsvorden kommer sammen med Strandsiden i begyndelsen af marts. [...] [Læs mere](#)

SSG's nye hjemmeside
 1. SEPTEMBER 2016

Penslem i den anden hånd
 29. MARTS 2016

Skolepolitik
 23. MARTS 2016

Generalforsamling 2016
 23. MARTS 2016

God lokalplan med få knaster
 29. FEBRUAR 2016

Vores sponsorer

GPS – Guard & Protection Service | Finn Olsen VVS | Solrød Center | Det Maleren | DOB/IS | Dansk Overfladebehandling IS | Jord og Fjernvarme entreprenører

Facebook

Læs vores opslag på Solrød Strand Grundejerforening's Facebook-side.

Vi orienterer løbende om vores aktiviteter via vores Facebook-side og her på denne side.

Du kan besøge vores Facebook-side og synes godt om (like) siden og løbende modtage opdateringer.

[Besøg Facebook-siden](#)

7. JANUAR 2017
 Tak! Lidt billeder fra oprydningen efter stormfloden. Billederne er taget d. 5. januar kl. 10. De er fra Solrød Bæk, hvor oprydningen er færdig, fra Østve Strandsvej, hvor der er adgang til stranden gennem et hul i sandvolden og hvor badebroen er ovenvandet igen, samt fra Karstруп Møllebæk, hvor gravkæmperne er lige ved at... [Læs mere](#)

Solrød Kommune, Beredskabet i Solrød...
 4. JANUAR 2017

En af de mere sjældne...
 3. JANUAR 2017

Varsel om forhøjet vandstand Køge...
 3. JANUAR 2017

Så er vores nye hjemmeside...
 24. SEPTEMBER 2016

I mange år er foreningens væsentligste kommunikation sket via det trykte blad "Strandsiden". I bladet tager vi os tid til grundige artikler om vores aktiviteter.

I en hel del år har vi også kommunikeret nyheder og aktiviteter via vores hjemmeside www.ssgsolrod.dk

I 2015 besluttede bestyrelsen så at oprette en Facebookside, og denne benyttes i dag flittigt til kommunikation med medlemmer og omverden.

Samtidig oprettede Strandrensningslauget også en Facebookside, som benyttes til løbende orientering om strandrensningen.

Kommunikation kræver tid

Det er ikke fordi bestyrelsen ikke har anerkendt betydningen af sociale medier tidligere, men vi er drevet af frivillige kræfter og en inaktiv side er værre end ingen side. Det er derfor en forpligtende beslutning at søsætte endnu en platform for kommunikation – men dette er heldigvis gået godt.

Vi har i dag hundredevis af følgere, og hjemmeside og Facebookside er de naturlige kilder til at følge vores arbejde og de aktuelle emner. Husk at tilføje os på din egen Facebookside, hvis ikke du allerede har gjort det.

Senest i forbindelse med den forhøjede vandstand i Køge Bugt viste foreningens kommunikation sig yderst effektiv. Både hjemmeside, Facebook og vejlugskontakter fik hurtig besked og løbende opdateringer, herunder om det store arbejde som foreningen selv bidrog med i de kritiske timer.

I 2016 er vores hjemmeside opdateret og redesignet. En række nye funktioner og tillige altid opdaterede oplysninger om de aktuelle emner, som bestyrelsen arbejder med, gør siden et besøg værd.

For badeplade:

Badevandet kommer på nettet

Vi foråret 2017 introducerer vi daglige badevandstemperaturer som opdateres året rundt tillige med de altid officielle badevandsmålinger.

Det er det kendte bysbarn Hans Ellehauge, som er flittig vinterbader i Solrød Strandpark og altid hyggesnakkende, der, udrustet med termometer og badekåbe, har taget opgaven som temperaturmåler

*Hans Ellehaug
måler vand-
temperatur, dog
endnu ikke iført
badekåbe.*

op – året rundt. Hans er meget erfaren, idet han har varetaget samme opgave for TV2 i sommerhalvåret i efterhånden en hel del år.

Strandsiden forgår ikke så let

Uanset internettets fortræffeligheder og moderne kommunikations ulidelige lethed, så har bestyrel-

sen besluttet at fastholde en årlig udgave af Strandsiden – det fysiske blad som du sidder med nu – og det foregår ikke så let.

Tidligere udgaver af Strandsiden kan i øvrigt alle læses på vores hjemmeside. ■

Solrød Strands Grundejerforenings hjemmeside:

www.ssgsolrod.dk

Solrød Strands Grundejerforenings facebookside:

Gå ind på www.facebook.com, skriv *Solrød Strands Grundejerforening* i søgefeltet øverst.

Alle kan se SSGs facebookside. Man behøver ikke selv have en profil på Facebook

På forsiden af www.ssgsolrod.dk er der direkte link til SSGs Facebookside. Her kan man også direkte se de sidste nyheder på Facebooksiden.

Solrød Strands Strandrensningslaugs facebookside:

Gå ind på www.facebook.com, skriv *Solrød Strands Strandrensningslaug* i søgefeltet øverst.

Alle kan se Strandrensningslaugets facebookside. Man behøver ikke selv have en profil på Facebook

På forsiden af www.ssgsolrod.dk er der direkte link til Strandrensningslaugets Facebookside. Her kan man også direkte se de sidste nyheder på Facebooksiden.

det' ⁱⁿ maleren

info@detmaleren.dk | Tlf. 56 14 37 30

DET MALEREN.DK

Hos Det' Maleren tilbyder vi altid gratis og uforpligtende tilbud. Rådgivning af kunder er en af vores spidskompetencer.

Vi sætter en stor ære i at levere professionelt håndværk, og få vores kunders drømme til at gå i opfyldelse.

KYSTSIKRING JA, MEN HVORDAN?

Østre Strandvej onsdag d. 4. januar 2017

Storme og stormfloder har været begivenheder som har ramt vort område med varierende styrker gennem de seneste hundrede år. Siden Dansk Meteorologisk Institut i 1891 begyndte at registrere storme, er der registreret ca. 150 storme.

For 100 år siden i 1917 er der registreret 6 storme som alle var "mindre storme – Class 1" med vind mellem 24 og 21 m/sek., og som ikke skabte stormflod af betydning, så det har næppe været anledningen til stiftelse af Solrød Strands Grundejerforening.

Storme i nyere tid

I 1999 kom "decemberorkanen", og som navnet antyder, var der her tale om den kraftigste storm (Class 4) der siden 1891 har været registreret. Stormen havde vindstyrker langt over 28 m/sek. og med vindstød op til 60 m/sek. Vinden kom direkte fra vest og gav ikke anledning til væsentlige oversvømmelser på Danmarks østkyst, men Vestkysten blev hårdt ramt med 5 meter vand over daglig vande.

I 2013 kom den kraftige storm "Allan" (Class 4 fra SW). I 2013 kom ligeledes en kraftig storm "Bodil" (Class 4) men den kom fra NW og skabte betydelige problemer med oversvømmelser i indre

danske farvande. I november 2015 kom stormen "Gorm" (Class 3) med vind fra vest.

I 2016 har der kun været registreret en storm – Urd, som heller ikke gav anledning til stormflod i vort område.

Stormflod hos os

Stormflod i vort område "kræver" ikke blot kraftige nordlige vinde. De skal også kombineres med efterfølgende sydøstlige vinde som får vandet til at stemme op.

Der har historisk været dramatiske stormfloder med 1872 som den mest kendte med 3,4 m over daglig vande (Køge).

Ved indgangen til 2017 blev vort område netop ramt af den stormflod som var et resultat af kraftige nordlige vinde og efterfølgende østlige vinde og mere herom senere.

Oversvømmelsesdirektiv - risikostyringsplaner

De kommende klimæændringer med mere blæst, mere nedbør, højere havvandsstand medførte at EU udarbejdede et oversvømmelsesdirektiv hvor efter medlemslandene skulle udpege oversvømmelses-truede områder og udarbejde risikostyringsplaner.

I Danmark har staten udpeget 10 oversvømmelsestruede områder, og området Køge Bugt er udpeget fordi der er mange værdier, der kan blive ødelagt ved oversvømmelser primært fra havet.

Solrød kommune har på byrådsmøde den 5. oktober 2015 – og efter samarbejde med grundejerforeningerne og afholdt borgermøde – vedtaget en endelig risikostyringsplan for kystoversvømmelser.

Sikringsniveauet - to mål

Strandvejen og området vest for denne sikres mod 1000 års hændelse, dvs. et mål på 2,8 meter. Boligområder øst for strandvejen sikres mod en 100 års hændelse, dvs. et mål på 1,54 meter.

Udviklingsgruppe

Med baggrund i de vedtagne mål blev der nedsat en udviklingsgruppe med deltagelse af de fire grundejerforeninger langs stranden, Danmarks Naturfredningsforening og Solrød Kommune. Niras blev efterfølgende valgt som rådgiver.

Gruppens opgave er at udarbejde et katalog, som skal belyse og skitsere de muligheder, som kan

lede til opfyldelsen af det vedtagne sikringsmål på 1,54 meter.

Det har fra starten af hele forløbet været Solrød Strands grundejerforening holdning at udgangspunktet er at der foretages færrest mulige indgreb på vor skønne strand, som er byens væsentligste aktiv, og som i sammenhæng med strandrensningsen giver kommunens borgere en unik oplevelse.

Det har medført en til tider stærk reaktion fra vor side, idet vi har opfattet nogle forslag fra Niras som værende ude af trit med byrådets vedtagne sikringsmål på 1,54 m. Vi har dog tilkendegivet, at såfremt Klitrækken ad naturlig vej (med kun få yderligere omkostninger) kan sikre et højere mål end 1,54 er vi naturligvis åbne herfor, ligesom vi har tilkendegivet, at vi gerne vil tage initiativ til at etablere et "Klitlaug" blandt andet med arbejdsopgaver som allerede nu kan medvirke til at forstærke kyststrækningen.

Vores egen (foreløbig) sidste stormflod

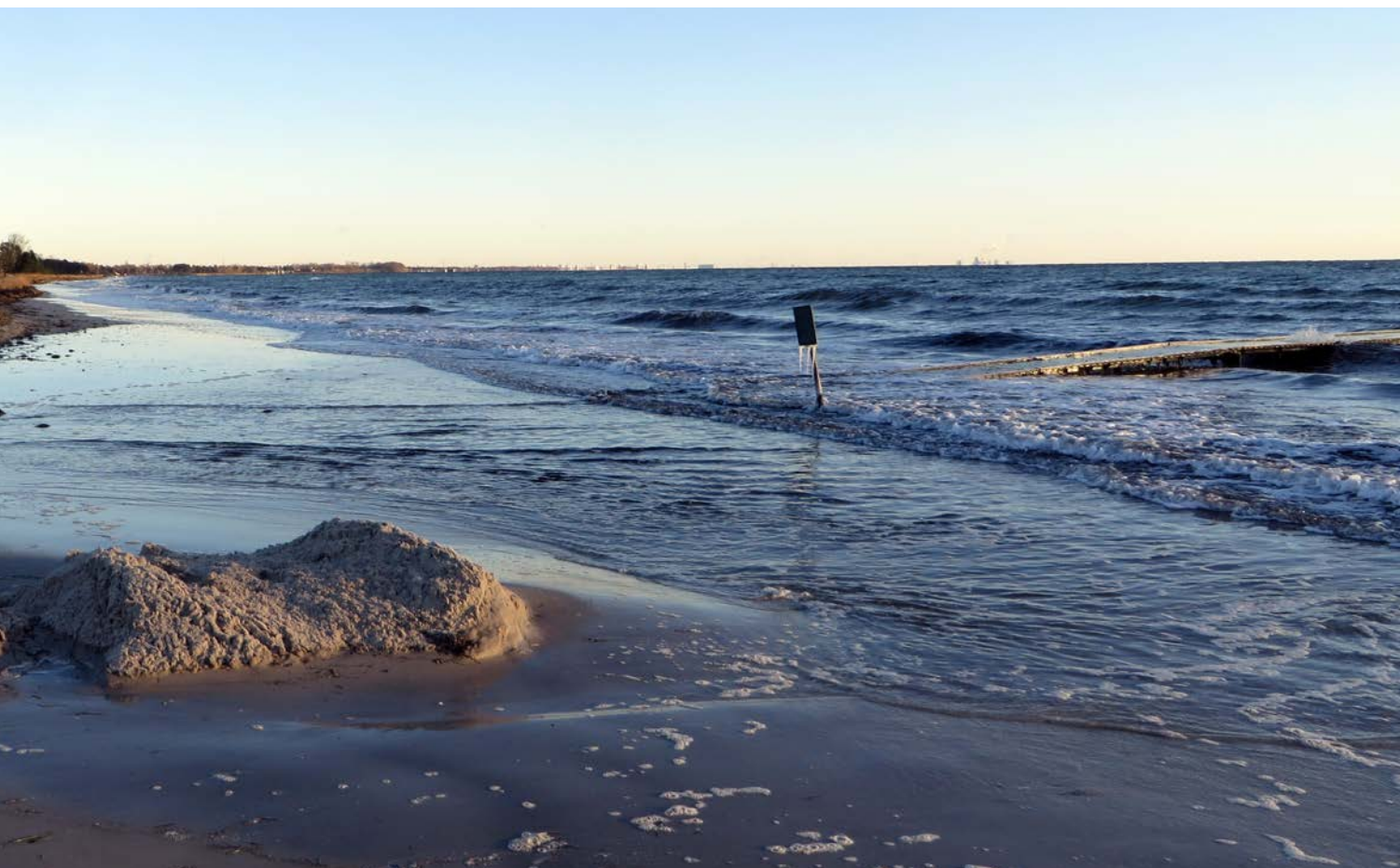
Som nævnt kom stormfloden, som var en hundredeårshændelse, den 4. januar 2017 med advarsel om en højde over daglig vande på 1,54 m.

Dermed havde den netop den højde, som byrådet har vedtaget som sikringsmål.

Stormfloden blev varslet 3 dage før forventet højeste stigning, og gav anledning til hektisk aktivitet i kommunen. Hans Odder fra Solrød Strands Grundejerforening var meget aktiv i denne periode og i samarbejde med Beredskabet i Solrød Kommune og Solrød kommunes folk fik han lavet aftaler med entreprenører og fik skaffet maskinkapacitet til at lave sanddiger på udsatte områder – vandløb og gennemgående veje og stier – og med pumper der kunne pumpe det opstemmede vand retur til havet. Der blev etableret sanddiger på 5m i bredden og 2 m i højden. Digerne holdt vandet fra gennemtrængning, om end vandgennemtrængning ved Solrød Bæk var faretruende nær. Her havde en sluse løst problemet!

Efter stormfloden

Tilbagemeldingerne fra de enkelte vejlaugskontakter efter stormfloden giver ikke direkte anledning til ændrede sikringshøjder, og naturligvis skal der etableres højvandssluser ved vandudløb. Risikoen for oversvømmelse var naturligvis mest overhængende i den sydlige del af kommunen ved lagunen.

Efter stormfloden. Ved Østre Strandvej torsdag d. 5. januar 2017

Her støder vi op til Køge kommune, som har vedtaget et sikringsmål på 2,8 m.

Diger og sluser

I skrivende stund er kataloget med muligheder for opfyldelsen af det vedtagne sikringsmål på 1,54 meter ikke færdigt, men strandens grundejerforeninger har fremsendt et "færdigt" oplæg til kommunen som blev præsenteret på et møde i sikringsgruppen d.17. januar 2017. I korthed var oplægget et sikringsniveau på fortsat 1,54 m i den nordlige del af kommunen og en "udvendig" dige-sikring på 2,8 m i den sydlige del med tilhørende beredskabsløsning over lagunen.

I oplægget er kalkuleret med, at Solrød Kommune afholder alle omkostninger til digeløsningen i syd og med begrænset udgift til de øvrige etableringer af sikring, der primært er sluser.

Solrød kommune fremlagde ligeledes kommunens ønsker til sikring, og baserede ønskerne på seneste erfaringer og data fra DMI.

Inden næste møde i sikringsgruppen i begyndelsen af februar får vi tilsendt dels en oversigt over udgifts- og finansieringsniveauet samt en vertikal "anskuelse" af hvorledes klitrækken visuelt vil tage sig ud ved en 2 m sikring, og som ud fra SSGs synspunkt ikke må være en forøgelse af den naturlige sikringshøjde.

Byrådsbehandling og borgermøde

Resultatet af drøftelserne på februarmødet skal forelægges byrådet, der har den endelige beslutningskompetence, og det forventes at byrådet inden sommerferien tager stilling til hvilke sikrings tiltag der skal fremmes. Efter byrådsbehandling vil der blive indkaldt til borgermøde hvor det vil være

muligt at give udtryk for egne synspunkter inden endelig beslutning.

Nabokommunerne

Vore nabokommuner har en anden holdning til kystsikring. Køge Kommune har vedtaget en 2,8 m løsning for hele stranden, som støder op til det sydlige af Solrød Kommune, og derfor kræves der en koordinering med Køge. Greve har endnu ikke besluttet sig, men omtaler både en Strandpark og fremskudt dige som muligheder.

Det er vor holdning at Kystsikring skal foretages nænsomt med respekt for værdierne og uden Strandpark, uden fremskudte dige og uden forøgelse af den naturlige sikringshøjde. ■

Oprydning ved Karlstrup Møllebæk torsdag d. 5. januar 2017

LAMPESAGEN

...SYNES AT HAVE FUNDET ET FORNUFTIGT LEJE

SSG har over de seneste par år varetager grundejernes interesse for så vidt angår de veje, hvor Solrød Kommune sammen med SEAS-NVE slog på tromme for at lamper i bred forstand skulle udskiftes. Som bekendt var de argumenter som blev lagt til grund ikke holdbare.

I mellemtiden har SSG derfor kommunikeret med Solrød Kommune for at få klarlagt for hvilke veje en udskiftning ville være nødvendig og under hvilke forudsætninger. Solrød Kommune har i den forbindelse fået udarbejdet tilstandsrapporter for samtlige veje.

Tilstandsrapporter

Som vi tidligere har rapporteret, var vi blevet stillet i udsigt, at repræsentanter for vejlaug kunne deltage under udarbejdelse af tilstandsrapporterne. Vi har derfor været lidt skuffede over at Solrød Kommune udarbejdede tilstandsrapporter uden at leve op til dette løfte. Til gengæld er vi glædeligt overrasket over at udskiftning i bred forstand ikke længere er på agendaen, men at der til gengæld

anlægges en holdning, der tager udgangspunkt i at krav om udskiftning vil være på et mere selektivt grundlag, ligesom der vil blive givet rimeligt tidsrum til at få udskiftning foretaget

Da tilstandsrapporter er udsendt senest i april 2016, forventer vi, at flertallet af vejlaug allerede har forholdt sig til dem og til eventuelle krav om udskiftning. Vi har i den forbindelse været i dialog med et par vejlaug, blandt andet for at forholde sig til de argumenter der fremføres i tilstandsrapporter.

Opsummering

Lad os derfor - for at assistere de vejlaug der overvejer næste skridt og/eller er i dialog med Solrød Kommune herom - kort opsummere nogle af de krav der fremføres som grundlag for udskiftning, samt eksempler til hvordan vejlaug kan forholde sig:

Argument 1: Der kan ikke længere skaffes reservedele

SSG anbefaler her, at vejlaug anmoder om konkretisering af hvilke reservedele det præcist er,

der ikke kan fremskaffes. Herved kan vejlaug selv vurdere behov for at undersøge yderligere, og som minimum bør dette argument ikke føre til krav om udskiftning af lamper før de pågældende reservedele endegyldigt ikke kan skaffes, eller til det tidspunkt hvor det bliver urimeligt dyrt at fremskaffe.

Argument 2: Der er risiko for utilsigtet afledning af spænding til mast, hvorfor anlægget skal renoveres hurtigst muligt.

Det ligger i sagens natur, at der er større teoretisk risiko for afledning fra et klasse 0-I anlæg end et klasse II (dobbeltisoleret) anlæg. For at vurdere om den teoretiske risiko er gældende, anbefaler SSG at der efterspørges konkrete eksempler, før argumentet om risiko kan anvendes som krav til at renovere hurtigst muligt.

Argument 3: Det anbefales ligeledes af sikkerhedshensyn, at anlægget ved samme lejlighed opgraderes til et dobbeltsikret anlæg (KI. II)

Krav om opgradering til dobbeltsikret anlæg har tidligere været fremlagt som argument for ud-

Ugglevej by night

skiftning af lamper, uden at der er blevet fremlagt endegyldigt belæg herfor. Det er derfor ikke et selvstændigt argument for lampeudskiftning, at man under sikkerhedseftersynet anbefaler at opgradere anlægget til klasse II. Hvis man vælger at opgradere til klasse II, bortfalder sikkerhedsstyrelsens anbefaling om at foretage sikkerhedseftersyn. Hvem der vil få besparelsen heraf, afhænger af den aftale Kommunen har indgået med SEAS-NVE.

Argument 4: Masterne skal skiftes til 3,5m master i forbindelse med renovering.

SSG har anmodet Solrød Kommune om at fremlægge dokumentation for, hvad krav om mastehøjde begrundes i, men dette er ikke modtaget.

Argument 5: Isolationsmåling på anlægget er for lav, skal undersøges nærmere.

I konkrete tilfælde er det observeret, at der står "skal undersøges nærmere", hvilket tyder på, at det er en formodning, at overgangsmodstanden er for lav. Dette argument kan ikke bruges før der foreligger en egentlig måling, som viser en for lav overgangsmodstand. SSG anbefaler derfor at vejlaug - for hvem dette måtte være aktuelt - anmoder om,

at måleresultatet for foretagen isolationsmåling indgår som en del af tilstandsrapporten.

Hvis der foretages en isolationsmåling på et samlet anlæg, som viser en for lav overgangsmodstand, kan der være flere årsager til det:

Der kan være skader på kabelinstallationen i jorden. Sådanne fejl vil ikke blive afhjulpnet ved at udskifte lamperne.

Der kan være fejl i masteindsatsen eller armaturet. Der kan også være en lidt dårligere overgangsmodstand i et større antal lamper/masteindsatse, som tilsammen giver en for lav overgangsmodstand på den samlede installation.

Inden argumentet "for lav isolationsmodstand" anvendes for at skifte lamper ud, skal der således foreligge en eller flere konkrete målinger, og det skal være analyseret, at årsagen er i lamperne og ikke i installationen i jorden.

Paraplyen er åben

Vi har med ovenstående forsøgt at illustrere at vi fortsat assisterer vejlaug, eller med andre ord at paraplyen fortsat er åben. På grund af den lave aktivitet i denne sag i både 2015 og 2016, og med udgangspunkt i den konstruktive respons fra Solrød Kommune, vil vi dog også informere om, at SSG pt. ikke foretager sig yderligere proaktivt i denne sag.

For god ordens skyld vil vi anføre, at SSG's holdning til lampesagen er uforandret, altså at eventuelle udskiftninger/ renoveringer ikke bør gennemføres "her og nu", men med rimeligt varsel.

Planlæg finansiering

Det må forventes, at opgraderingen skal ske inden 2025, så det anbefales, at vejlaug forholder sig til hvordan finansiering skal finde sted, når udskiftning på et tidspunkt ikke længere kan udsættes.

Vejene skal være opmærksomme på, at andre el-installatører end SEAS-NVE kan forestå udskiftningen. ■

PLADSER OG HANDELSGADE I KONKRET FORANDRING

Gennem en årrække har vores handelsgade - Solrød Center - og pladser i byen været på dagsordenen for Solrød Strands Grundejerforening.

Solrød Strand har mange kvaliteter, men vores handelsgade har haft det svært i en årrække og kvaliteten af det fælles byrum i og omkring Solrød Center er ikke godt nok. I det omfattende oplæg "Mod til egne veje" fra 2014 har foreningen påpeget mange problemfelter og potentialer.

Heldigvis tog politikerne handsken op og heldigvis har der blæst friske vinde i Solrød Strand siden da. Og ligeså vigtigt, så er der nu politik vilje og penge bag.

I 2016 var der således afsat over 1 mio. kr. i det kommunale budget til forskønnelse og udvikling af

Solrød Center. Og ved dette års budgetforhandlinger er beløbet øget betydeligt med en forventning om yderligere investeringer over en årrække.

Nyt strandvejstorv på vej

Først og fremmest er det nu sikkert og vist, at et nyt torv mod Strandvejen er under projektering og glædeligt at vi kan se frem til konkret forandring i bybilledet. Det er vigtigt, at borgerne i Solrød Strand konkret mærker og fysisk ser, at området er prioriteret politisk.

For Solrød Strands Grundejerforening er det en særlig glæde, fordi vi først var initiativtagere til at bringe byens handelsgade og pladser på dagsordenen og dernæst konkret i udvalgsarbejdet omkring prioritering af midler har ønsket en ændring af Strandvejstorvet, som æstetisk og funktionelt kan afslutte og indlede Solrød Center meget bedre.

Underføring ved S-tog renoveres

Et andet smertensbarn i Solrød Center er underføringen under S-toget. Arealerne er mørke og uindbydende, og cykelparkeringen er kaotisk.

Solrød Kommune, og det udvalgt som Solrød Strands Grundejerforening deltager i, har haft en positiv dialog med DSB S-tog, og er enedes om i fællesskab, at tilføre arealerne penge til renovering.

Renovering vil omfatte en omlægning af cykelparkeringen og dele af belægning gennem underføringen. Det er endvidere tanken at belysning af vægge og belægning skal ændres og samlet set "friske" området.

Projektet er et fantastisk eksempel på, at et initiativ fra en side har affødt velvilje og konkrete økonomiske midler fra anden side, således at det, som

ZONE-DIAGRAM

- Punkter for potentiel samling
- Adgang til og fra Solrødcenter
- Område til centerudvikling
- Cykelsti

forekom svært og brolagt med udfordringer, nu er et frugtbart samarbejde og opfyldelse af både DSB's og Solrød Strands behov.

Busholdepladsen – ny funktion

I 2016 var der også afsat midler til at undersøge anvendelses- og finansieringsmuligheder for omdannelse af den nuværende busholdeplads ved Solrød Strand station.

Det er Solrød Strands Grundejerforenings holdning, at hvad der end anlægges på pladsen, så bør dette være af høj arkitektonisk værdi og opført i kvalitetsmaterialer. Pladsen er absolut central i byens handelsgade og kerne (om nogen), ligesom S-toget passerer forbi pladsen. Det er en helt unik

chance for at gøre noget afgørende nyt for byen. Med muligheden hviler derfor også et stort ansvar for at gøre det rigtige. Om tyve år skal vi gerne se på den nye anvendelse og bebyggelse og se, vide og føle præcis hvor meget godt det har gjort for byens liv og ansigt udadtil.

Højprofileret arkitektkonkurrence

Det er derfor Solrød Strands Grundejerforenings opfattelse, at der bør udskrives en storstilet og højprofileret arkitektkonkurrence om pladsens anvendelse og bebyggelse. Dette for at sikre maksimalt kreativt bidrag og udelukkelse af fastlåste forestillinger om hvad der kan lade sig gøre og hvad der giver mening.

I det forbindelse må vi minde om at det politisk tilbage i 2014 var besluttet, at der på pladsen skulle anlægges en bygning, som skulle rumme et varehus og at der har været gennemført to udbudsrunder. Takket være ringe tilbud og modige politikere blev forslaget taget af bordet og erstattet af processen omkring udvikling af centeret – i tråd med Solrød Strands Grundejerforenings oplæg samme år.

Det skal blive rigtig spændende at følge udviklingen, og vi agter som forening at være en aktiv og konstruktiv medspiller. ■

Solrød Center, torvet ved Strandvejen, ved starten af renSTRANDløbet i september 2015

VORES NYE VARTEGN ER KLAR TIL INDVIELSE

I foråret 2017 indvier vi det istandsatte transformertårn på Solrød Strandvej.

Den gamle bygning, som har fået nyt liv og kulør, har dog allerede i nogen tid spredt glæde på hjørnet af Vestre Duevej og Solrød Strandvej.

Ideen og initiativet kommer fra Solrød Strands Grundejerforening og har ganske enkelt været at puste nyt liv i det mere end 80 år gamle tårn, som ellers stod til nedrivning. At give en velkendt og "indfødt" bygning i røde mursten og vingetegl en ny funktion, som borgerne i kommunen kan glæde sig over. At skabe en lille oplevelse og et positivt bidrag til strandvejens forløb.

Flot nyt vartegn

Alt dette er stille og roligt blevet til virkelighed over de sidste par år, hvor facaden er grundigt rensat, mur- og teglsten er skiftet, brosten er lagt omkring bygningen, det indvendige er renoveret og vinduer og døre er malet. I 2016 fik facaden endelig flotte kobberbogstaver med vores navn og stiftelsesår – fordi vi ikke mindst i denne tid er stolte over at række langt tilbage i byens historie.

Transformertårnet er samtidig blevet nyt vartegn og dermed indgroet del af foreningens identitet.

Solrød Strands Grundejerforening har fået et flot ansigt ud til Solrød Strandvej og byen har fået en lille kulturel oplevelse den anden vej.

En lille oplevelse

Når tårnet er indviet vil det i dagtimerne være tilgængelig for offentligheden og inde i tårnet vil en projekter fremvise fotografier fra Solrød Strand i gamle dage – fra før strandvejen var asfalteret og mens sommerhusbeboerne dominerede byen.

Billederne har Solrød Lokalhistoriske Forening passet på i årevis og nu kommer de til at glæde

Tårnet før restaurering

Tårnet restaureres

forbipasserende eller være genstand for en lille udflugt. Tanken er efter nogen tid, at benyttet tårnet til andre lignende fotoudstillinger, f.eks. borgernes egne billeder af fantastiske solopgange ved Solrød Strand eller lign.

Istandsættelse og vedligeholdelse

Transformertårnet som ide er blevet til og istandsat udelukkende med hjælp fra sponsorer og en masse frivilligt arbejdskraft. Solrød Strands Grundejerforening har ikke brugt kontingentmidler på at istandsætte ejendommen, men vi har mødt stor velvilje hos lokale virksomheder til ideen. Det er således udelukkende lokale virksomheder, som har forestået istandsættelsen af tårnet. Det er Solrød Strands Grundejerforening naturligvis meget glad og taknemmelig for.

Tårnet vil fremover være under opsyn og blive vedligeholdt. Eventuel graffiti vil hurtigt blive fjernet – ligesom det allerede er sket i to tilfælde siden oprensningen i 2014.

Stor tak til sponsorer

Der skal lyde en kæmpe tak til de sponsorer som har bidraget til og muliggjort projektet:

Herse Gruppen, Det' Maleren, Greve Låse-service, Sjællandske Medier og Denkbare Arkitektur.

VAGTORDNINGEN

LAVESTE ANTAL TYVERIER I MANGE ÅR

I 2016 har vagtordningen i strandområdet været aktiv i 6 år. Vagtordningen har 880 medlemmer i Solrød Strands Grundejerforening, Jersie Strands Grundejerforening, Karlstrup Strands Grundejerforening samt medlemmer i aftaler med grundejerforeninger og enkeltpersoner, som bor tæt på de tre grundejerforeninger.

Fra top 3 til nr. 33

Før vi oprettede vagtordningen var Solrød Kommune i top 2 i Danmark i forhold til antal indbrud pr. 1000 indbyggere. Vagtordningen startede i 2011 efter et meget tyveriaktivt 2010.

I de meget tyveriaktive år før vi startede vagtordningen, var der mange forsøg på at begrænse tyverierne. Solrød Strands Grundejerforenings gule naboovervågningsskilte til døren eller postkassen blev uddelt til alle medlemmer. De sidder stadig hos mange medlemmer. I Solrød Center var der en tyverimesse, ikke for tyve, men for borgere, der gerne ville forhindre tyveri. I lokalaviserne bragte mange gode råd, og i det hele taget var der meget fokus på det stigende problem.

Opfordringen til at passe på hinanden blev gentaget mange gange, ligesom vi også gør nu. Alligevel steg antallet af indbrud, og Solrød Strands Grundejerforening besluttede derfor at skabe vagtordningen sammen med det lokale vagtselskab

GPS. Efter et par vellykkede forsøg i juli 2010 og foråret 2011 startede vagtordningen med frivillig tilmelding i sommeren 2011.

Vagtordningen giver medlemmerne mulighed for at tilkalde en vagt, der kommer med meget kort varsel, normalt på under 5 minutter. Denne mulighed har sat ekstra fokus på, at man både kan holde øje med hinandens huse, og samtidig tilkalde hurtig hjælp, hvis der er behov for det. Starten af vagtordningen blev meget omtalt i medierne, og det ser ud til at tyve også læser aviser, hører radio og ser tv, for antallet af tyverier faldt drastisk de første år. Fra 173 i 2010 til 99 i 2012, et fald på 43%. Faldet er fortsat og er nu nede på det laveste niveau siden vi startede vagtordningen.

Solrød Kommune ligger ikke mere i top 2 i Danmark i forhold til antal indbrud pr. 1000 indbyggere. I de tre første kvartaler i 2016 er vi nr. 33. I skrivende stund har Politiet ikke offentliggjort 4. kvartal 2016 endnu.

Vagtordningen i tal

I 2010 var der 542 indbrud i hele Solrød Kommune og 173 indbrud i strandområdet. I 2015 var der 200 i hele Solrød Kommune og 75 i strandområdet.

I den tid ordningen har eksisteret, er antallet af indbrud i strandområdet altså blevet mere end halveret, og den har haft en afsmittende virkning på

antallet af indbrud i hele Solrød Kommune der er faldet med 63%.

Antallet af indbrud i strandområdet i de tre første kvartaler i 2015 og de tre første kvartaler i 2016 er det samme antal, nemlig 48. Det er det laveste antal indbrud i de tre første kvartaler siden vi startede med vagtordningen. I hele kommunen er antallet af indbrud i de tre første kvartaler steget lidt fra 146 til 157. Når vi kun sammenligner de tre første kvartaler i 2015 og 2016 er det fordi vi endnu ikke har tallene for fjerde kvartal i 2016.

Antallet af indbrud er nu så lavt, at en enkelt tyvbandes besøg i kommunen kan give en stor procentvis stigning i antal indbrud på årsbasis.

Kommunerne omkring os.

Heldigvis falder antallet af indbrud også i kommunerne omkring os og i hele landet. Solrød kommune fører dog i fald. Faldet i indbrud fra 2014 til 2015 ser sådan ud:

Solrød Kommune:	-43%
Roskilde Kommune:	-2%
Greve Kommune:	-32%
Køge Kommune:	-34%
Hele landet:	-10%

I 2015 havde vi i Danmark det laveste antal indbrud i 8 år. Vi kan glæde os over, at antallet af indbrud

falder i hele landet, og politiet gør et stort arbejde for at holde antallet af indbrud nede. Men vi har altså også belæg for at hævde, at vagtordningen i strandområdet har været en absolut medvirkende årsag til, at Solrød Kommune er faldet fra at ligge i top 2 i Danmark i forhold til antal indbrud pr. 1000 indbyggere til under top 30!

Kilden til alle disse tal er hjemmesiderne www.statistik.politi.dk og Danmarks statistik: www.dst.dk

Strandsiden

I alle numre af Strandsiden siden 2011 er der artikler om vagtordningen. Alle numre kan læses på nettet her: www.ssgsolrod.dk

På www.ssgsolrod.dk kan man også læse nyhedsbreve om vagtordningen. I Vagtordningen har vi mailadresser til de fleste af medlemmerne, så hvis det er hensigtsmæssigt at oplyse medlemmerne om "situationer indenfor vagtordningens interesseområde", kan medlemmerne orienteres hurtigt.

Facebook

I de to facebookgrupper Solrøds Stemme og Hjælp hinanden i 2680 Solrød skriver dem der følger de to grupper tit om indbrud og om mistænkelig adfærd i området. Det er en god ide at følge de to grupper, og selv skrive hvis man oplever noget af interesse i forbindelse med tyverier, indbrud og mistænkelig adfærd.

Tyverialarm

I vagtordningens område kan vi ikke se om de ejendomme, der har indbrud, er medlemmer af vagtordningen.

Derimod ved vi, at der siden vagtordningens oprettelse ikke har været gennemførte indbrud i ejendomme, der har en alarm der alarmerer direkte til GPS enten ved et direkte opkald eller ved et opkald via en anden alarmcentral.

En effektiv alarm behøver ikke koste en formue. For fra ca. 3.000 kr. kan man købe en alarm, som man selv ejer og sætter op. Herefter er der kun driftsudgifter til det simkort, der skal bruges, når alarmeren ringer til én selv eller til vagselskabet. Denne udgift er ca. 200 kr. om året.

Når man er medlem af vagtordningen er det gratis at lade alarmeren ringe til GPS. Man skal selvfølgelig betale de 500 kr., hvis alarmeren tilkalder GPS, men hvis den gør det, og man dermed slipper for et gennemført indbrud, er pengene givet godt ud. GPS kommer normalt på adressen på under 5 minutter fra de får alarmopkaldet, så tyvene kan ikke nå noget særligt før de bliver afbrudt.

Det væsentligste er i virkeligheden, at man med en alarm har et skilt på postkassen og flere skilte på vinduer og døre i huset, der fortæller, at man har en alarm. Alene disse skilte afskrækker mange tyve, men der skal selvfølgelig være realiteter bag.

Tyvetiltag - ringer på

Nogen ringer på døren, men når døren åbnes er der ikke nogen. Efterfølgende har det vist sig, at der også var ringet på hos naboerne. Det er navnlig sket i aftentimerne. I enkelte tilfælde har man set personer løbe væk fra ejendommen. I efteråret fik GPS oplysninger om en høj person i mørkt tøj, der ringede på og bad om ild på en cigaret. Der er 30 m ind til hoveddøren, så han må have været meget smøgtrængende!

Når der ringes på døren på denne måde, er det sandsynligvis for at se om der er nogen hjemme. Tidligere har vedkommende spurgt om vej, et glas vand og lignende når døren blev åbnet, men nu løber de altså også eller beder om ild.

Der er altså god grund til at ringe til GPS og orientere hvis der bliver ringet på døren på denne måde. Og også hvis man ser personer, der ikke skal være der, hvor de er, med eller uden cigaretter!

Tyvetiltag - ukendte personer

Hvis ukendte personer har en usædvanlig adfærd, for eksempel fotografering af mange huse på vejen, så spørg dem om du kan hjælpe dem. Derved har du gjort dem opmærksomme på, at de bliver iagttaget og så opgiver de forhåbentlig deres forehavende, hvis det er ulovligt.

Fælles

Fælles for alle medlemmer af vagtordningen er, at vagselskabet GPS, ud over det daglige tilsyn, kan tilkaldes ved indbrud, uregelmæssigheder mm., og at GPS, fordi de er i området konstant i løbet af døgnet, kan være på de berørte adresser indenfor ganske få minutter, typisk under 5 minutter.

Fælles er også, at vi har mailadresser på stort set alle medlemmer af vagtordningerne. Dermed er det muligt at informere hurtigt om hændelser i området.

Solrød Strands Grundejerforening (SSG) og Jersie Strands Grundejerforening (JSG)

Vagtordningen i SSG og JSG er en frivillig ordning. I denne ordning kører vagselskabet GPS tilsyn til de tilsluttede ejendomme ca. en gang i døgnet på varierende tidspunkter. Medlemskab af vagtordningen koster 350 kr. om året, der betales sammen med det årlige kontingent til grundejerforeningen.

Tilmelding til vagtordningen i SSG og JSG:

Mail til: preben.larsen1@skolekom.dk.

Ved tilmelding skal vi have navn, adresse, mailadresse, samt et eller flere mobilnumre, som vagten kan kontakte husstanden på, hvis der er noget galt

på ejendommen og der ikke er nogen hjemme. Man behøver ikke være medlem i en af de to grundejerforeninger for at være med i vagtordningen. Man skal bare bo i området.

Karlstrup Strands Grundejerforening (KSG)

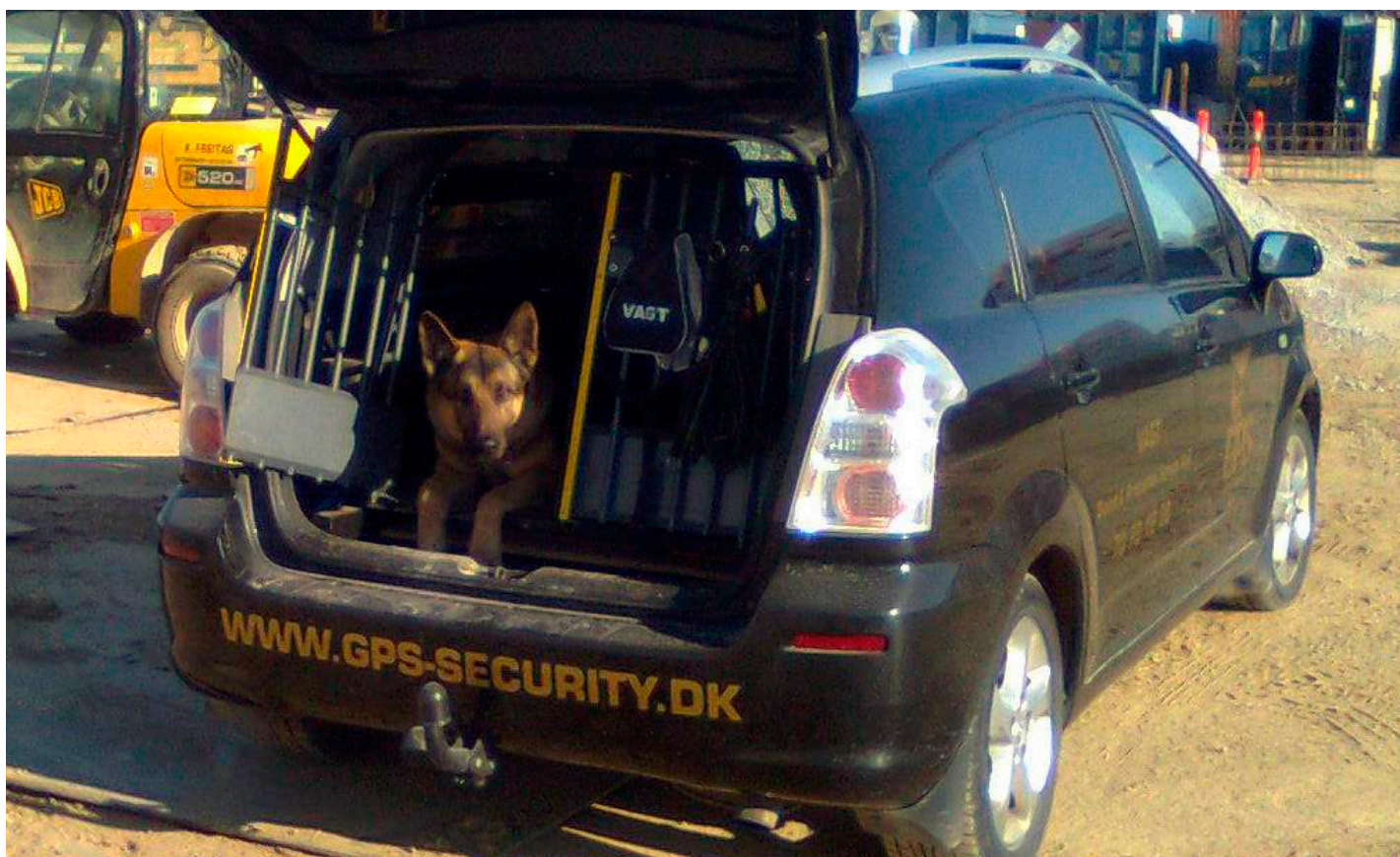
Alle medlemmer af KSG er med i KSG's vagtordning. I KSG kører vagselskabet GPS tilsyn to gange i døgnet, på forskellige tidspunkter.

GPS bliver desuden informeret, frivilligt, hvis medlemmer er på ferie eller lignende, hvorefter GPS holder særligt øje med disse ejendomme, sørger for at der ikke er synlig post i postkassen mm. Vagtordningen i KSG koster 500 kr. om året, og betales via det årlige kontingent.

Se mere

Se mere om vagtordningen på Solrød Strands Grundejerforenings hjemmeside: www.ssgsolrod.dk. Der er direkte link til oplysninger om vagtordningen på forsiden. Se mere om vagselskabet GPS her: <http://www.gps-security.dk/>

Tyvetiltag - Mærker

Det er kendt, at nogle tyve forbereder indbrud ved afmærkning af "interessante" ejendomme. Det kan ske med små mærker på postkassen, sedler om indsamling sat på med tape på postkassen, dåser, et brændestykke eller en smule skrald i indkørslen, tape over dørlåsen, tape på dørhåndtaget, placering af værdiløse "smykker" ved indgangen til huset og andre afmærkninger.

Hvis markeringerne ikke er fjernet efter nogle dage er beboerne sandsynligvis væk i længere tid, og så er huset nemt at begå indbrud i.

Sørg for, at dem der passer på huset i ferier og lignende er opmærksomme på, at sådanne afmærkninger skal fjernes, og spark dem ind til siden, hvis I ser den slags i indkørsler. Hvis man så også lige orienterer GPS om afmærkningerne, så ved vagt-

selskabet, at der er et hus og en vej, der skal holdes særligt øje med.

Brug alle de gode råd

Brug de mange gode råd til at undgå indbrud. For eksempel på hjemmesiderne www.stopindbrud.dk og www.dkr.dk. Også www.nabohjælp.dk er værd at kigge på og tilslutte sig. ■

SOLRØD STRANDS GRUNDEJERFORENING

Strandsiden

Strandsiden er medlemsblad for Solrød Strands Grundejerforening. Strandsiden udkommer i marts måned i et oplag på 2000, og uddeles til foreningens medlemmer, Byrådet i Solrød, pressen og foreningens øvrige samarbejdspartner.

Redaktion af dette nummer:

Jens Bang Liebst (ansvarshavende)
Preben Larsen

Bestyrelsen:

Formand

Jens Bang Liebst
Duevej 2
Tlf: 2940 5000

Næstformand

Hans Odder
Gøgevej 10
Tlf: 5614 8896
Hans@solrodvand.dk

Kasserer

Søren Trier Højsgaard
Peyronsvej 11
Tlf: 2835 5575

Bestyrelsesmedlemmer

Preben Larsen
Vestre Grootsovej 12
Tlf: 2326 2748

Keld Wohler
Solrød Strandvej 42A
Tlf: 5614 2246

Henrik Leidersdorff
Lille strandvænget 3
Tlf: 2177 7300

Flemming Kristensen
Hedevej 5
Tlf: 5665 3571 / 2145 7510

Suppleant

John Mortensen
Hedevej 12A
Tlf: 2279 8079

Poul Pangø
Gammel Køgevej 44
Tlf: 40684711

Revisor

Mathias Fisker
Spurvevej 9
Tlf: 5614 0470

Revisorsuppleant

Søren Schramm
Peyronsvej 21
Tlf: 5614 7414

Forretningsfører

Solrød Vandværk
Engvangen 14
Tlf: 5614 0193

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING I SOLRØD STRANDS GRUNDEJERFORENING

Grundejerforeningen afholder ordinær generalforsamling
Tirsdag d. 28. marts 2017 kl. 19.30
i Aktivitetscentrets store sal, Solrød Center 85, 2680 Solrød Strand

Dagsorden:

1. Valg af dirigent

Strandrensnings 2016 og 2017
Vagtordningen

Jens Bang Liebst, Preben Larsen og
Henrik Leidersdorff
Henrik Leidersdorff udtræder af bestyrelsen. De øvrige er villige til at modtage genvalg.

2. Bestyrelsens beretning for det forløbne år

6. Bestyrelsens forslag til ændring af foreningens love

Bestyrelsen foreslår en 100-års-revision af teksten i lovene, herunder ændring af navnet "Love" til navnet "Vedtægter", tilføjelse til foreningens navn så foreningen både hedder Solrød Strands Grundejerforening og Solrød Strand Grundejerforening (begge navne anvendes i forskellige sammenhænge) samt en generel modernisering af teksten.
Nuværende vedtægter og forslaget til nye vedtægter ligger på foreningens hjemmeside www.ssgsolrod.dk. Der er direkte link under nyheder.

Bestyrelsen foreslår, at nuværende suppleant John Mortensen indtræder som bestyrelsesmedlem.
Suppleant: Poul Pangø (er villig til at modtage genvalg)

3. Foreningens regnskab fremlægges til beslutning

Regnskabet kan ses på foreningens hjemmeside: www.ssgsolrod.dk.

4. Fastlæggelse af årskontingent

Bestyrelsen foreslår uændret årskontingent på 100 kr. samt uændret bidrag til Strandrensningslauget på 200 kr. Samlet årskontingent og bidrag til Strandrensningslauget: 300 kr.

8. Valg af 1 revisor og 1 revisorsuppleant til at gennemgå regnskabet for det kommende år

Nuværende revisor er Mathias Fisker.
Nuværende revisorsuppleant er Søren Schramm.

5. Aktuell orientering

Kystsikring
Solrød Center
Gør Solrød endnu grønnere og skønnere.
Renovering/forskønnelse af "hovedveje" - mere natur mere grønt.

7. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen

Følgende bestyrelsesmedlemmer afgår efter tur:

9. Indkomne forslag

Indkomne forslag ligger på hjemmesiden www.ssgsolrod.dk under menupunktet Nyheder. Forslag til behandling på generalforsamlingen skal være bestyrelsen i hænde senest den 15. februar.

Grundejerforeningen afholder ekstraordinær generalforsamling

Tirsdag d. 18. april 2017 kl. 19.30

I Aktivitetscentret, mødelokale 2 og 3, Solrød Center 85, 2680 Solrød Strand

Til opfyldelse af de forskriftsmæssige krav i foreningens loves § 13 til vedtagelse af ændringer af foreningens love, som foreslået i dagsorden til den ordinære generalforsamling, varsles og indkaldes hermed samtidig til ekstraordinær generalforsamling.

1. Valg af dirigent

sammenhænge) samt en generel modernisering af teksten.

2. Bestyrelsens forslag til ændring af foreningens love

Bestyrelsen foreslår en 100-års-revision af teksten i lovene, herunder ændring af navnet love til navnet vedtægter, tilføjelse til foreningens navn så foreningen både hedder Solrød Strands Grundejerforening og Solrød Strand Grundejerforening (begge navne anvendes i forskellige

Nuværende vedtægter og forslaget til nye vedtægter ligger på foreningens hjemmeside www.ssgsolrod.dk. Der er direkte link under nyheder.

Denne indkaldelse bortfalder, såfremt de nødvendige 50% af medlemmerne er til stede ved den ordinære generalforsamling.

VEJLAUGSMØDE I SOLRØD STRANDS GRUNDEJERFORENING

Det årlige møde for vejlaugsformænd og vejlaugskontaktpersoner
i Solrød Strands Grundejerforenings område afholdes:

Torsdag d. 23. november 2017 kl. 19.30

I Aktivitetscentrets store sal, Solrød Center 85, 2680 Solrød Strand